

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

AAMBINDER

Bescherming geloofsgemeenschappen [p.5]

Gereformeerde Gemeente Genemuiden

Nadat verschillende personen uit Genemuiden de plaatselijke Nederlandse Hervormde Kerk hebben verlaten, wordt er op 30 november 1910 door ds. G.J. Wolbers een Oud Gereformeerde Gemeente geïnstitueerd. In 1919 sluit deze gemeente zich aan bij de Gereformeerde Gemeenten. De kerkdiensten worden de eerste jaren in een 'lokaal' aan de Prinses Julianastraat

gehouden. Zowel in 1923 als in 1959 wordt er op vrijwel dezelfde plaats een nieuwe kerk gebouwd. In verband met de groei van de gemeente verhuist men in 2003 naar de nieuwe 'Jachin en Boazkerk' aan de Taghof, die 1800 zitplaatsen telt. Sinds 2010 wordt de gemeente gediend door ds. C. Hogchem. Het aantal leden en doopleden bedraagt 2131.

10/03/2016
jaargang 94

nr **24**

Vals beschuldigd

De gang van Jezus van het Sanhedrin naar het paleis van Pilatus is maar kort. Toch is Hem veel overkomen op deze korte weg. Toen Hij de zaal van Kajafas verliet, gold Hij als een overtreder van het derde gebod: Hij heeft God gelasterd. Nu Hij door de Joodse raad wordt geleid voor Pilatus, de Romeinse stadhouder, beschuldigen de Joden Hem van overtreding van het vijfde gebod.

Wij hebben bevonden dat Jezus het volk verkeert.

Lukas 23:2m

Waren de bezwaren die tegen Hem ingebracht zijn eerst van theologische aard, nu zijn ze van politieke aard. Waarom zouden de Joden dat doen? Waarom houden ze voor Pilatus niet staande dat Jezus Zichzelf Gods Zoon heeft genoemd? Dat kon Pilatus immers gemakkelijk constateren. Maar daarmee hoeven de Joden bij Pilatus niet aan te komen. Het zal Pilatus een zorg zijn als iemand Zichzelf de Zoon van God noemt. Van de theologie van de Joden heeft Pilatus geen verstand. Daar wil hij ook niet van weten. En dat weten de Joodse leidlieden ook. Daarom, als ze Jezus zouden beschuldigen, dat Hij zegt de Messias te zijn, dan zal Pilatus zich daarvan niets aantrekken. Dat Hij de Profeet is, Die komen zou om de weg tot de zaligheid bekend te maken, daarvan ligt Pilatus niet wakker. En dat deze Jezus Zich zou geven als Priester tot in de dood om Zijn volk te verlossen van het grootste kwaad en te brengen tot het hoogste goed, is evenmin voor Pilatus een zorg. Maar als Jezus van Zichzelf zegt Koning te zijn, dan wordt het anders. Dat heeft direct te maken met de regering en het gezag van de keizer te Rome en ook met het stadhouderlijke gezag van Pilatus. Daar had Pilatus wel verstand van. Hij wist hoe iemand aan de macht kwam. En deze Jezus heeft veel aanhangers. Daarom komen de Joden met deze politieke beschuldiging tegen Jezus

ds. W. Silfhout,
Capelle aan den
IJssel

bij Pilatus. Daarmee krijgen ze Pilatus wel in beweging om deze godslasteraar uit de weg te ruimen.

Hij verkeert het volk. Dat wil zeggen: Hij verleidt het volk. Hij maakt de Joden afkerig van het Romeinse gezag. In vers 5 bevestigen zij het nog eens en leggen er nog meer de nadruk op dat Jezus een volksverleider is. De Joden zeggen er bij: Het gebeurt niet alleen hier, maar Hij deed dat ook al in Galiléa. En zo brengt Hij het hele volk in opstand. Deze Jezus wil het volk achter Zich trekken en dat is ten nadele van de keizer.

Wat een blindheid bij de Joden en in het bijzonder bij de geestelijke leidlieden. Zij hebben niet verstaan waarom Jezus in de wereld kwam. Hij was niet gekomen om het volk op te zetten tegen de keizer of het overheidsgezag. Zelf zegt Hij: Geef dan de keizer, dat des keizers is. Hij is geen volksverleider. Hij wil het volk juist leiden tot de stromen van levend water, die uit Hem voortvloeien. Hij is Degene op Wie de Geest des Heeren rust en Die geestelijke weldaden wil uitdelen aan een wederhorig kroost. Als de Joden onderzoek zouden hebben gedaan naar wat het Oude Testament over Hem profeteert, zouden ze zo anders gesproken hebben.

Botsing tussen vrouwenzaad en slangenzaad

Ja, er is wel beroering onder het volk. Sommigen zeggen: Hij is goed. Anderen zeggen: Hij is slecht, want Hij verleidt de schare. Openlijk er over spreken kon men eigenlijk niet, want de geestelijke leidlieden hadden bedreigd, dat wie Jezus aanhing, uit de synagoge zou worden geworpen. Velen van het volk vinden Hem ook maar een verleider. Ze hadden Hem wel met gejuich binnengehaald, maar opgehitst door de Joodse leidlieden zal het straks uit hun mond klinken: Kruis Hem, kruis Hem!

In de botsing tussen het vrouwenzaad en het slangenzaad probeert het slangenzaad met alle middelen het vrouwenzaad uit de weg te ruimen. Jezus moet sterven naar de bepaalde raad en voorkennis van God. De duivel denkt door Zijn sterven Hem uit de weg te kunnen ruimen. Daarvoor neemt hij de toevlucht tot een valse beschuldiging, opdat Jezus maar door de Romeinse overheid ter dood zal worden

In dit nummer

- 8** De gang naar de preekstoel [1]
- 10** Vluchtelingen in Nederland [1]
- 12** Uit het leven van ds. Chr. van Dam

- 2** Vals beschuldigd
- 3** Het geloof een vaste grond [10]
- 4** 'Mij dorst'
- 5** Commentaar: Bescherming geloofsgemeenschappen
- 6** Zorg om voortbestaan kleine reformatorische basisscholen
- 7** Even maar
- 9** Dat blijft er over
- 11** Philpots preek over Filippenzen 3:10a
- 13** Boekennieuws
- 14** Een klassieke dogmatiek heruitgegeven
- 14** Kerknieuws
- 17** Berichten
- 18** Kerkdiensten
- 24** Roeping tot 'visser der mensen'? [2]

Het geloof een vaste grond [10]

“Het geloof nu is een vaste grond der dingen die men hoopt, en een bewijs der zaken, die men niet ziet.”

Hebreeën 11:1

veroordeeld en de kruisdood zal sterven. Dan kan hij zijn overwinningslied zingen. Maar zijn pogingen zullen tevergeefs zijn. Want Christus moest deze dingen lijden en alzo in Zijn heerlijkheid ingaan.

Zie dan daar Hij, Die zulk een tegenspreken van de zondaren tegen Zich heeft verdragen. Die als Hij gescholden werd, niet wedschold en als Hij leed, niet dreigde, maar gaf het over aan Dien Die rechtvaardiglijk oordeelt. Het was Zijn spijsde wil van Zijn hemelse Vader te doen.

Jezus wordt vals beschuldigd. Wij worden niet vals beschuldigd, maar we staan schuldig. Wij zijn haters van God en van onze naaste. Dat is ons beeld. Jezus heeft Zich niet vergrepen aan het overheidsgezag. Wij hebben ons vergrepen aan het hoogste Overheidsgezag. Maar omdat Hij onschuldig ter dood is veroordeeld, daarom kunnen schuldige zondaren, die God naar kroon en troon hebben gestaan, nog zalig worden. Daar staat Jezus voor Pilatus. Hij hoort de beschuldiging van de Joden. Hij echter onschuldig, opdat schuldigen, verlost van het verderf en vrijgesproken van schuld en straf, een recht op het eeuwige leven ontvangen. Hij onschuldig, opdat wij, zo belijdt de Kerk, voor het gericht Gods worden vrijgesproken.

In de lijdenstijd worden we in het bijzonder gewezen op de verschillende aspecten van het lijden van de Middelaar. Ook de beschuldiging dat Jezus het volk verkeert, is voor Hem tot smart geweest. Hij was juist gekomen om te zoeken en zalig te maken dat verloren was. Gekomen tot de verstrooide schapen van het huis Israëls, maar zij hebben Hem niet aangenomen. En wij? Verleiden we onszelf door ons op de been te houden met ons godsdienstige en vrome leven? Jezus is geen volksverleider, maar Hij wil zondaren er toe verleiden achter Hem te komen. Daarom nodigt Hij: Wendt u naar Mij toe. Smeek dan om het werk van Gods Geest opdat uw/jouw hart verbroken wordt. De duivel verleidt je, maar het einde daarvan is het eeuwige verderf. In de dienst van Hem, Die vals beschuldigd werd, zal het waar worden dat er tegen hen, die Hem hebben leren volgen, geen beschuldiging meer zal worden ingebracht. Zoek Hem dan. Tot wie zullen we anders heengaan? Bij hem zijn de woorden van het eeuwige leven.

In twee artikelen poogden wij het onderscheid tussen het geloof en de hoop een weinig in het licht te stellen. Die beide beschouwingen deden wij voorafgaan aan de meer eigenlijke bespreking van het eerste vers van Hebreeën 11, waartoe wij ons nu zetten. Om de strekking van het betoog van de Apostel in dit hoofdstuk te beter te kennen, is wel nodig het verband, waarin de woorden voorkomen, na te speuren. Trouwens steeds blijft het een vereiste voor het recht verstaan der Schriften, om de woorden te zien op de plaats, waar de Heere ze stelde, en niet te nemen losgerukt uit het verband, waardoor dikwijls een zo verkeerde toepassing van het Woord des Heeren gemaakt wordt.

De apostel dan schrijft aan de gelovigen uit de Joden, die zo gaarne met de naam Hebreeën genoemd werden, wijl deze naam terugwees naar hun verkiezing en roeping in Abraham, toen deze over de Eufraat trok. Deze Hebreeën nu werden door zeer ernstige gevaren bedreigd.

Eenzijds toch trok de oude bedeling hen aan, en anderzijds benauwde hen de bangste vervolging. In al de gemeenten bond het Joodse element de strijd aan tegen de vrijheid van het Evangelie. De vraag in hoeverre de Mozaïsche wetten nog kracht behielden en de oudtestamentische bevoorrechtiging van Israël nog gelden zou, bracht zeer grote moeilijkheden.

En nu had wel het Apostelconvent te Jeruzalem dit vraagstuk principiëel opgelost, maar velen konden zich in die oplossing niet vinden. Krampachtig klemde men zich vast aan het heiligdom te Jeruzalem, en aan geheel de Mozaïsche wetgeving. De heidenen wilde men zelfs onder de voogdij van het Jodendom brengen, hoeveel te meer in eigen kring vasthouden aan de hoop dat Israël, als het volk Gods, heerlijkheid verwerven zou, en komen tot algemene bekering.

Van die algemene bekering kwam echter niets. Veeleer werkte Israël zijn verderf uit. Vijandiger steeds werd de houding dergenen, die voor Christus de knie niet wilden buigen. Van een verheffen van Davids troon kwam in letterlijke zin genomen niets. Deze feiten vernietigden de valse hoop van vele Hebreeën; zij verslaptten in leer en leven; voor hen scheen de bediening des Nieuwen Testaments bedrog. Zij liepen gevaar terug te keren tot de arme eerste beginselen.

Hierbij kwam anderzijds de verdrukking waaraan deze Hebreeën blootgesteld werden, vanwege de vijandschap hun toegedragen door hun eigen oversten. De apostel kent hun gevaren. Wat zal van hen worden als straks Jeruzalem vallen zal door de hand der heidenen? Eén ding is hun van node: Zij moeten de oude bedeling loslaten; geheel er van afzien; hun verkeerde, vleselijke, zondige verwachten prijsgeven, om alleen in Christus, de Middelaar des Nieuwen Testaments, hun heil te vinden.

(wordt vervolgd)

ds. G.H. Kersten
Uit: "Meer dan overwinnaars"

Het vijfde kruiswoord

'Mij dorst'

Wie van ons weet wat dorst lijden is? Wij, die de kraan maar open behoeven te draaien en fris water stroomt ons tegemoet. Kunnen wij over dit woord wel iets zeggen: 'Mij dorst'?

ds. J. van Rijswijk,
Wijk en Aalburg

De Heere Jezus, Die de geestelijke Rivier is van het Goddelijk Paradijs, Die de onuitputtelijke Zee is van alle vreugde, Die de grote Schepper is van alle wateren en zeeën, klaagde hier over dorst. Wat is dorst? Dorst betekent dat door gebrek aan vocht de bloedvaten worden uitgedroogd en het hart zich als het ware samentrekt. Denkt u maar aan Simson. Wat had hij het benauwd na zijn overwinning op de Filistijnen. Hij, die met een ezelskinnebakken duizend man had verslagen, dreigde nu van dorst te sterven. Dorst is erg. Dorst wordt veroorzaakt door grote uitputting van het lichaam of door langdurig gebrek aan water. Soms ook door intens verdriet of grote benauwdheid. Ook Christus heeft dit moeten ondergaan. We moeten wel bedenken dat Hij niet riep als martelaar, maar als Middelaar.

We lezen in de tekst: Jezus nu wetende, dat alles volbracht was, opdat (we mogen ook vertalen: waardoor) de Schrift vervuld wordt. Hierbij denken we onder meer aan Psalm 22. Zegt het niet veel dat de Heere Jezus nu pas die klacht liet horen? Nu, pas na zes uur van intens lijden, lichaamslijden, zielenlijden?

We weten dat de Heere Jezus aan het begin, toen Hij aan het kruis gehangen was, ook iets te drinken kreeg aangeboden: wijn met mirre gemengd. Een bittere drank, die een verdovend karakter had, met de bedoeling dat de gekruisigden niet zo intens de verschrikkelijke pinnen zouden voelen. Die drank heeft Jezus geweigerd. Hij wilde volkomen bewust neerdalen in het diepste lijden naar lichaam en ziel, opdat Hij zo de volle toorn van God bewust zou ondergaan. Nu is dan alles volbracht. Alles? Het sterven en de begrafenis volgen toch ook nog?

Het is waar. Maar toch wist de Heere Jezus dat het belangrijkste gebeurd was en dat Hij in het wegzinken in de diepte van Godverlatenheid het fundament had gelegd, waarop het gebouw der zaligheid dat naar Gods gemaakt bestek in eeuwigheid zou verrijzen, ook metterdaad kón verrijzen.

Hij klaagde Zijn dorst als een roep om drinken, opdat Hij Zijn laat-

'Hierna Jezus wetende, dat nu alles volbracht was, opdat de Schrift zou vervuld worden, zeide: Mij dorst'

Johannes 19:28

ste krachten kon verzamelen om het allerlaatste te doen. Wat is dat? Om Gods heil te boodschappen, het zesde kruiswoord: 'Het is volbracht'.

Mij dorst... een klacht door lichaamslijden. Maar dat is niet het enige. Het is ook een gevolg, dat Hij is neergedaald in de diepte van de hel. Een gevolg van Jezus' diepe zielenlijden, de helse pijnen, is dat Hij dorst had.

De Middelaar en Borg verlost Zijn Kerk naar lichaam en ziel. Hij zal zorgen voor Zijn Kerk, hun brood is zeker en hun water gewis. Die Kerk leert een druppel water verzondigd te hebben en waard te zijn om voor eeuwig te versmachten van dorst. Zie de Borg en Middelaar hier dorsten! Wat is Hij dierbaar in Zijn lijden, ook in Zijn dorsten. Hij, Die Zijn Kerk van de eeuwige honger en kommer zal verlossen, en vervullen met Zijn zegeningen.

Jezus dorst, opdat Hij een Fontein zou zijn van levend water. Opdat het voor zondaren werkelijkheid zal worden: 'Maar zo wie gedronken zal hebben van het water, dat Ik hem geven zal, dien zal in eeuwigheid niet dorsten; maar het water, dat Ik hem zal geven, zal in hem worden een fontein van water, springende tot in het eeuwige leven' (Joh. 4:14). Wat is het nodig ontdekt te worden aan ons Godsgemis, dat we leren dorsten naar de levende God. Dat we onze dorst niet meer kunnen lessen met alle dingen van deze wereld. Dat we zielsverzadigend mogen drinken uit de dierbare Fontein. Gods kinderen leren hongeren en dorsten. Eenmaal zal het waar worden: 'Zij zullen niet meer hongeren en zullen niet meer dorsten, en de zon zal op hen niet vallen, noch enige hitte. Want het Lam, Dat in het midden des troons is, zal hun een Leidsman zijn tot levende fonteynen der wateren' (Openb. 7:17). De Heere Jezus dorst naar zondaren, ook nu!

Waar dorst u naar?

Bescherming geloofsgemeenschappen

VVD-fractievoorzitter Zijlstra wil de bescherming van geloofsgemeenschappen tegen strafvervolgung uit het Burgerlijk Wetboek schrappen. Volgens hem kan het Openbaar Ministerie dan ook optreden tegen salafistische organisaties. Hoewel het er op lijkt dat het idee van Zijlstra nu geen kans van slagen heeft, is het heel goed mogelijk dat zijn gedachten op wat langere termijn opnieuw ter tafel komen. Zo gaat dat meestal in de politiek. Reden om er toch aandacht aan te besteden.

ds. W. Silfhout,
Capelle aan den
IJssel

Het is te begrijpen dat in de politiek wordt gezocht naar middelen om de strijd tegen het salafisme goed te kunnen voeren. Deze stroming binnen de islam wordt door velen gezien als een kweekvijver voor het jihadisme. Het salafisme vertegenwoordigt een gewelddadige ideologie en is gericht op onverdraagzaamheid, antidemocratische activiteiten en polarisatie, zo schreven enige Tweede Kamerleden vorig jaar in een motie.

Deze motie werd door een ruime meerderheid van de Tweede Kamer aangenomen. Daarin werd gevraagd of het Openbaar Ministerie kan onderzoeken of er een verbod op deze orthodox-islamitische organisaties kan komen. Daartegen kunnen we uiteraard geen bezwaar hebben. De zorg van Zijlstra is begrijpelijk. De AIVD geeft aan dat de grens tussen salafisme en jihadisme steeds meer vervaagt.

Eigen plaats

Wat hier echter in het geding is, is de vrijheid van godsdienst en de eigen plaats van de kerk in de samenleving. Zijlstra wil een initiatiefwet indienen die ten doel heeft de bestaande uitzonderingspositie voor geloofsgemeenschappen uit het Burgerlijk Wetboek te schrappen. Kerkgenootschappen (de wet spreekt niet van geloofsge-

meenschappen, maar het begrip wordt ruim uitgelegd) kunnen namelijk door de rechter niet worden ontbonden.

Het is al een oud initiatief. In 2003 maakte het kamerlid Wilders (toen nog VVD) deze initiatiefwet al. Zijlstra wil dat initiatief nieuw leven inblazen omdat, zoals hij zegt, religie nooit een rechtvaardiging mag zijn voor de ondermijning van onze vrije liberale samenleving.

De initiatiefwet gaat dus veel verder dan een verbod op het salafisme. Het raakt ook de kerken. De kerken dreigen meegeleurd te worden in de pogingen om het salafisme te bestrijden. Daarvoor moet dan de uitzonderingspositie voor de kerken in de wet worden geschrapt. Ten onrechte worden kerken daarmee op één lijn gesteld met gewelddadige organisaties.

Uitzonderingspositie

Als gevolg van de toenemende secularisatie en de verschijning van andere godsdiensten in de Nederlandse samenleving, is er steeds minder begrip voor de eigen plaats van de kerk in die samenleving. Alleen al het gebruik van het woord 'uitzonderingspositie' geeft al aan dat men die eigen plaats van de kerk niet meer ziet. Vele overheidsdienaren, niet alleen ministers en kamerleden, maar ook ambtenaren en vele inwoners van Nederland, weten met

het verschijnsel 'kerk' geen raad. De kerk is in de ogen van velen niet meer dan een maatschappelijke organisatie, vergelijkbaar met een vakbond of een willekeurige belangenvereniging. In dat licht zal het niet verbazen dat de bijzondere positie van de kerk aan een zijden draad hangt.

In 1987 werd over dit onderwerp ook al gediscussieerd in de Tweede Kamer. Toen kon men zich nog vinden in de uitspraak dat de bijzondere rechtspositie van de kerken een historisch gegeven is en dat de kerken bij machte zijn met behulp van hun eigen kerkelijk recht aan deze vrijheid een behoorlijke invulling te geven.

Liberale samenleving

De uitspraak van Zijlstra dat religie nooit een rechtvaardiging mag zijn voor de ondermijning van onze vrije liberale samenleving, lijkt op het eerste gezicht een redelijk argument om tot de voorgestelde wetswijziging te komen.

Als we er echter dieper over nadenken, dan zitten daar juist voor de kerk de pijnpunten. Want wat verstaan we onder onze vrije liberale samenleving? Een samenleving waarin het de kerken niet meer is toegestaan om op Bijbelse gronden de homoseksuele praxis af te wijzen? Waarin het met een beroep op het dominerende gelijkheidsbeginsel niet langer geoorloofd is de ambten in de kerk alleen te reserveren voor mannen? Of waarin we niet meer mogen zeggen dat er slechts één waarheid is en dat is de waarheid van Gods Woord? Die waarheid legt immers ons leven aan heilzame banden?

Die banden worden in een vrije liberale samenleving echter niet meer geaccepteerd. Steeds opnieuw zal de kerk er mee worden geconfronteerd dat een leven naar Gods Woord haaks staat op het liberale denken. D66 heeft het pleit verloren om uit de aanhef van wetten en koninklijke besluiten de woorden 'bij de gratie Gods' te verwijderen. Deze aanslag op het historisch christelijke karakter van onze samenleving is verijdeld. Het zal daarbij echter niet blijven.

Dat het salafisme moet worden aangepakt, lijkt geen twijfel. Maar dat mag niet leiden tot een actie gericht tegen moslims en andere geloofsgemeenschappen in het algemeen. Slechte ideeën moeten met betere ideeën worden bestreden en de wet moet worden gehandhaafd, waar die wordt overtreden. Maar bij dat laatste zal altijd moeten blijven gelden: Men moet Gode meer gehoorzaam zijn dan de mensen.

Zorg om voortbestaan kleine reformatorische basisscholen

In de achterliggende maanden is er in de media herhaaldelijk aandacht gevraagd voor de plannen van staatssecretaris Dekker om artikel 23 van de Grondwet, dat gaat over de onderwijsvrijheid, te moderniseren. Er is namelijk volgens hem een probleem. Het onderwijsstelsel zit op slot.

Werkgroep
Onderwijs

Het is enorm ingewikkeld om een nieuwe school te beginnen. Dit heeft volgens het kabinet te maken met het wettelijk systeem. Wanneer ouders op dit moment een nieuwe school willen stichten, dienen ze niet alleen aan te tonen dat voldoende leerlingen de school zullen bezoeken. Zij moeten ook aangeven vanuit welke geloofs- of levensovertuiging zij het onderwijs op de school vorm en inhoud wensen te geven. De richting van de school wordt dus godsdienstig of levensbeschouwelijk ingekleurd. Zo kennen we in het onderwijs bijvoorbeeld de rooms-katholieke richting, de protestants-christelijke richting, de reformatorische richting, maar ook de algemeen bijzondere richting. Deze interpretatie van de wet is niet meer van deze tijd, zo stellen de voorstanders van de wetswijziging. Het richtingbegrip moet daarom uit de onderwijswetten worden geschrapt. Dan alleen is het mogelijk om iedereen, die dat wenst, de mogelijkheid te bieden een eigen school te starten.

Onderbouwing

Bij deze redenering kunnen diverse vragen worden gesteld. Is het inderdaad zo dat ouders massaal ontevreden zijn over de huidige mogelijkheden om een school te stichten, c.q. hun kind naar de school van hun voorkeur te sturen? Dat vergt op zijn minst een

wetenschappelijke onderbouwing. Een punt waarvoor Tweede Kamerlid Bisschop (SGP) ook nadrukkelijk aandacht vraagt. Daarnaast kan binnen de huidige regels gezocht worden naar meer ruimte om nieuwe scholen te stichten. Daarvoor is het niet nodig de wet op zo'n belangrijk punt te wijzigen.

Voor het reformatorisch onderwijs heeft de voorgestelde wetswijziging grote gevolgen. De voorstellen hebben met name consequenties voor die reformatorische basisscholen, die met een beroep op het richtingbegrip mogen voortbestaan, ondanks het feit dat ze formeel niet voldoen aan de gemeentelijke instandhoudingsnorm.

In de wet is namelijk vastgelegd dat een school een minimumaantal leerlingen dient te tellen. Hoe hoog dat aantal is, verschilt per gemeente. Dit wordt bepaald aan de hand van het aantal inwoners van de gemeente. In een dichtbevolkte gemeente geldt een hoger aantal leerlingen dan bijvoorbeeld in een plattelandsgemeente. Als het leerlingenaantal onder deze norm komt, geldt de hoofdregel dat de bekostiging van deze school wordt beëindigd. Wanneer een schoolbestuur echter kan aantonen dat de basisschool de laatste school van de reformatorische richting is binnen een straal van vijf kilometer, heeft de school toch bestaansrecht. Dan geldt als absolute ondergrens het aantal van vijftig leerlingen.

Op deze wijze worden momenteel twaalf reformatorische basisscholen in stand gehouden. Basisscholen, die goede kwaliteit leveren en tot volle tevredenheid functioneren. Deze scholen zijn vaak gesitueerd in gebieden die minder kerkelijk zijn. Op deze wijze kan ook in die gebieden reformatorisch onderwijs gegeven worden. Van deze wettelijke mogelijkheid maken de betreffende scholen vaak al jaren dankbaar gebruik.

Het schrappen van het richtingbegrip heeft tot gevolg dat deze uitzonderingsbepaling komt te vervallen. Na een over-

Eben-Haëzerschool
Hollandscheveld

Vormsel

gangperiode van tien jaar zou dit tot de sluiting van twaalf reformatorische basisscholen kunnen leiden.

Het schrappen van het richtingbegrip uit de wet heeft ook consequenties op andere terreinen. Daarbij kan gedacht worden aan de tegemoetkoming die ouders van leerlingen bij de gemeente kunnen aanvragen voor de kosten van het leerlingenvervoer. Dat zou met name die ouders raken, van wie de kinderen een verder weg gelegen school voor reformatorisch speciaal onderwijs bezoeken. Ook heeft het gevolgen voor de vrijstellingsmogelijkheid van de Leerplichtwet en de mogelijkheid om eigen kerndoelen te formuleren.

U begrijpt dat de voorstellen van staatssecretaris Dekker grote gevolgen hebben met name voor het reformatorisch primair onderwijs. Vandaar ook dat verschillende (onderwijs)organisaties, zoals de Reformatorische Oudervereniging en de VGS, op verschillende manieren hun zorgen hierover kenbaar maken bij staatssecretaris Dekker en de politiek. Daarbij doen zij tevens suggesties om de wetsartikelen zodanig te actualiseren dat er meer ruimte ontstaat voor het stichten van nieuwe scholen, zonder dat dit leidt tot de zojuist genoemde gevolgen voor het reformatorisch onderwijs.

Er is reden tot zorg.
Zeker wanneer we
dieper nadenken over de
ideologische drijfveren, die
aan deze voorstellen ten
grondslag liggen.

Er is dus reden tot zorg. Zeker wanneer we dieper nadenken over de ideologische drijfveren, die aan deze voorstellen ten grondslag liggen. Diverse instanties, zoals de Onderwijsraad en de Raad van State, zullen zich nog over de voorstellen buigen. Daarna volgt behandeling in de Tweede en Eerste Kamer. Bij dit alles dient echter steeds beseft te worden dat de Heere regeert. Opdat we ook deze zaken steeds in het gebed voor Hem mogen neerleggen.

Dit artikel is geschreven in opdracht van de Werkgroep Onderwijs en verzorgd door J. Voorwinden van de VGS. Eventuele reacties naar: P.Kieviet@gvpschool-scherpenisse.nl

Naar de eenvoud van de Heilige Schrift hebben we maar twee sacramenten: de Heilige Doop en het Heilig Avondmaal. Misschien moest u ze op catechisatie nog leren: de zeven roomse sacramenten. Eén van die zeven is het vormsel. Het gaat over een bepaalde vorm van belijdenis doen oftewel confirmatie of vormsel.

Door het sacrament van het vormsel wordt aan jongeren die gedoopt zijn en voldoende onderwijs hebben ontvangen 'de Heilige Geest meegedeeld Die de kracht verleent tot het belijden'. Het gebeurt meestal in de tijd van Pasen of Pinksteren. Het wordt bediend met oplegging van de handen door de bisschop, door middel van de zalving van het voorhoofd en door het uitspreken van de woorden: 'ik teken u met het teken van het kruis en vorm u met de zelf des heils. Ontvang het zegel van de Heilige Geest'. Het vormsel maakt de genade compleet, die al door het heilige doopsel is ontvangen, en geeft dus de Heilige Geest. Deze plechtige handeling is een soort afsluiting van de jeugdperiode, waardoor men als kind van God steviger verbonden wordt met de kerk. Dit sacrament helpt de vormeling door woord en daad getuigenis af te leggen van het christelijk geloof. Bovendien geeft het genade om in een tijd van verdrukking trouw te blijven. Echt rooms natuurlijk, dat het sacrament de genade meedeelt; de genade die de kerk uit voorraad kan leveren. De praktijken kunnen wat verschillend zijn, in verschillende tijden en plaatsen, maar hier komt het wel op neer.

Na de zalving van de geknielde vormeling wordt hij gefeliciteerd. Met zijn of haar mooiste kleren aan staat men in het middelpunt van de belangstelling en worden er na de kerkelijke plechtigheid in de huiselijke sfeer nog de nodige feestelijkheden omheen gebouwd. Van de oorspronkelijke vereiste 'voldoende onderwijs ontvangen' kwam steeds minder terecht. Men wist nauwelijks de twaalf artikelen of het 'onze Vader' op te zeggen. Laat staan dat er zorgvuldig onderzoek plaatsvond naar leer en leven van betrokkene. En al helemaal niet naar het innerlijk, naar het h art. Dus terwijl de weg erheen steeds minder inhoud had, kreeg de uiterlijke plechtigheid steeds meer nadruk en belangstelling van ouders, familie en ambtsdragers. Eigenlijk was deze eredienst en alles er omheen op die dag het belangrijkste. Maar wezenlijk heeft het niets om het lijf. Men dacht sterk sacramenteel: 'als ik maar gedoopt ben... als ik maar aan het avondmaal deelneem...!' Maar de eenvoud van Woord en Geest in het hart was zoekgeraakt. Ver zoek! Waar het nu oorspronkelijk in de kerkgeschiedenis om ging - de persoonlijke verhouding tot de Heere - is verdrongen door wat lege vorm. Wel vorm, maar geen inhoud. Vandaar de veelzeggende aanduiding vormsel voor een scheefgegroeide belijdenispraktijk?

Maar... wat moeten wij nu toch met deze roomse praktijken? Die vreemde naam 'vormsel' alleen al. Dat zegt me niets. Dat is toch ver van ons (kerkelijk) bed? Dat hoop ik zo van ganser harte... Leren we iets van de bovenstaande lessen uit de kerkgeschiedenis? In deze weken zal dit namelijk (weer) blijken bij het ambtelijk onderzoek naar de kennis van de leer der Schrift, en de verantwoordelijkheid voor de wandel dienovereenkomstig. Heeft dit onderzoek wezenlijk inhoud? Of voldoen we alleen wat aan de vorm? Durven we nog eisen te stellen aan de kennis en betrokkenheid van onze belijdeniscatechisanten? En... blijft de vraag naar het h art toch niet achterwege? Daarbij nog iets: laat de belijdenisdienst toch eenvoudig blijven. Een eerlijk Woord voor het hart, zeker voor onze jongeren. De zaligspreking mogen we trouwens ook bij deze gelegenheden best aan de Zaligmaker overlaten.

v. A.

De gang naar de preekstoel [1]

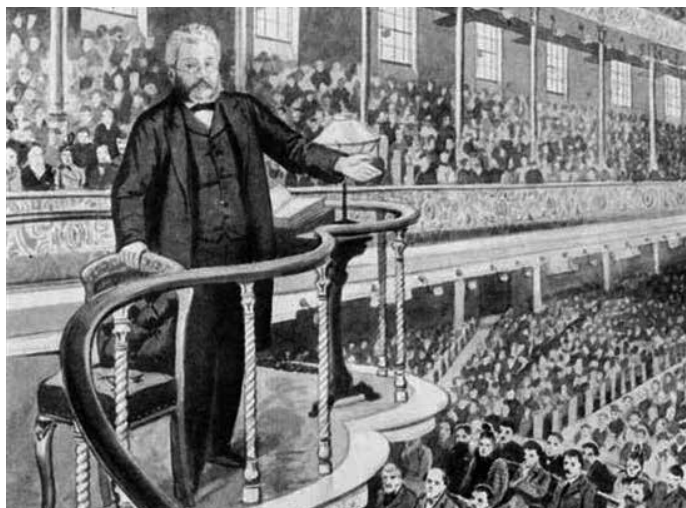
In dit artikel wil ik iets zeggen over de gang naar de preekstoel. Hieronder valt dan vooral de voorbereiding van de preek én van de predikant, maar óók van de rol van de gemeente hierin. Ik neem u hierin mee omdat ik er van overtuigd ben dat dit een wisselwerking tussen predikant en gemeente dient te zijn.

ds. H. Hofman,
Dordrecht

Als ik vroeger op de zaterdagavond aan mijn vader weleens vroeg of hij klaar was voor de zondag, zei hij nogal eens: 'Ach, ik ben nog maar op de helft'. De andere helft, het brengen van de boodschap met alles daaraan verbonden, moest dus nog komen. Welnu, dat onderstreept de nood en de noodzaak voor mensen die meeworstelen, meebidden en de armen van de dienaar ondersteunen zoals Aäron en Hur de armen van Mozes ondersteunden. Ik wil echter in dit artikel ook aandacht vragen voor de eerste helft, want die is net zo belangrijk.

Allereerst is het van belang dat de gang naar de preekstoel een Bijbelse gang dient te zijn. Die gang komen we tegen bij profeten als Jesaja: 'Wee mij, want ik verga! dewijl ik een man van onreine lippen ben, en ik woon in het midden eens volks, dat onrein van lippen is; want mijn ogen hebben den Koning, den HEERE der heirscharen gezien' (Jes. 6:5).

Tegelijkertijd zij het 'wee mij' van de apostel Paulus ons niet vreemd, die het in 1 Korinthe 9:10 zo verwoordt: 'Want indien ik het Evangelie verkondige, het is mij geen roem; want de nood is mij opgelegd. En wee mij, indien ik het Evangelie niet verkondig!' Spurgeon schrijft ergens dat 'if you can possibly stay out of the

Spurgeon: "Als het enigszins mogelijk is om het preken níet te doen, doe het dan niet!"

ministry, please do so' (vrij vertaald: als het enigszins mogelijk is om het (nl. het preken) niet te doen, doe het dan niet!). Spurgeon doelt hier vooral op het gewicht van het ambt en natuurlijk niet dat hij het liefst maar zo weinig mogelijk predikanten wilde opleiden.

Uit bovenstaande blijkt dat preken echt een 'last' is, in de Bijbelse zin van het woord. Niet zozeer een last als een zware taak die al zuchtend of morrend gesjouwd wordt, maar vooral als een gewichtige opdracht. Het is de heilige dienst. De last des Heeren is de opdracht, de volmacht, de nood die is opgelegd. Vandaar het 'wee mij' van Jesaja en Paulus. Nee, geen klagen over de zwaarte, maar wel een diep gevoelen van eigen onmacht en eigen onwaardigheid om deze dienst te vervullen. Het gaat tenslotte over zielen voor de eeuwigheid.

Met geld kan een fout gemaakt worden, die - hoewel misschien met verlies - toch weer opgevangen kan worden. Wat in een bouwproject verkeerd gaat, kan afgebroken of hersteld worden. Maar met een ziel voor de eeuwigheid geschapen, kunnen eenvoudig geen fouten of onzorgvuldigheden begaan worden. Daar is die onsterfelijke ziel te kostbaar voor!

Het tweede waar ik op wil wijzen is dat de prediking en de voorbereiding van de preek een zaak dient te zijn van predikant én gemeente! De gemeente dient zich hier namelijk ook op voor te bereiden. De eerste vereiste is dat de predikant zich grondig voorbereidt. Die voorbereiding beslaat doorgaans de gehele week. Dus niet alleen op de tijden die de prediker achter zijn bureau doorbrengt. Onder voorbereiding valt allereerst het zoeken en weten van de stof voor de preek. De gemeente neme dit ook mee in het dagelijks gebed. Paulus wekt de Kolossenzen op om sterk aan te houden in het gebed, en te waken in hetzelfde met dankzegging: 'Bidde meteen ook voor ons, dat God ons de deur des Woords opene, om te spreken de verborgenheid van Christus, om welke ik ook gebonden ben' (Kol. 4:3).

(wordt vervolgd)

Dit artikel verscheen onlangs in het Kerknieuws van Dordrecht als onderdeel van een serie artikelen over "Het luisteren naar de preek" van de hand van ds. H. Hofman. Met toestemming plaatst de redactie de derde aflevering, in twee delen.

Dat blijft er over

Het is alweer een paar weken geleden dat we in het oude vaderland mochten zijn. Niet alleen, maar met schooldirecteuren, zoals u wel gelezen hebt. In de prachtige gebouwen die het reformatorisch onderwijs ten dienste staan, zijn we gastvrij ontvangen. Hopelijk zijn de banden tussen scholen hier en overzee erdoor versterkt.

ds. C. Vogelaar,
Grand Rapids (VS)

Herinneringen komen boven aan de tijd dat je zelf in Gouda les mocht geven, al is er veel veranderd. Herinneringen aan mensen die je goed gekend hebt in wat een tamelijk verleden lijkt. Hoe vergankelijk en betrekkelijk is toch alles hier.

Jaren geleden schreef een oude ambtsbroeder me: 'Jij staat nog aan het begin, maar ik sta aan het eind van mijn bediening'. Nu, ongeveer 32 jaar later, is dat opgeschoven. Hij is thuis en wij zijn in de avond van het leven gekomen. Dan weten we dat de tijd kort wordt, al zijn onze tijden in Gods hand en hopen we het werk in de wijngaard nog enige tijd te mogen doen. Het onderwijs aan de studenten is een verwaardiging en de gemeente die we mogen dienen, is me lief. Maar wat blijft er nu over als je terugziet? Hier een herinnering die dat wel goed weergeeft.

Wat er voor hem overbleef

Hij nam als ouderling een grote plaats in ons kerkelijk leven in, was vaak synodelid, en zijn woord had gezag. Als een vader was hij voor beginnende studenten als ze

O, jong en oud, dat u de strijd tegen Hem eens mocht verliezen en onder Zijn zachte juk en lichte last buigen. Hij valt nooit tegen, maar is een verrassend God. Zoek Hem dan terwijl Hij te vinden is.

in de gemeente die hij diende, mochten voorgaan. Zelf hebben we ook veel vriendschap van hem mogen ontvangen. Kortom, hij werd door velen zeer gewaardeerd. Maar wat schreef hij aan een vriend in één van zijn laatste brieven voordat de Heere hem wegnam? Met grote letters stond er onderaan: 'Wat er overblijft is: alleen schuld, schuld en enkel schuld'. Dat moest hij onder al zijn ambtelijk werk schrijven. Schuld bleef er over, geen verdienstelijkheid. Na alle jaren, zoals dat dan uitgedrukt wordt, van trouwe arbeid: een wonder dat God hem niet weggestuurd had.

Over schuld praten is niet zo moeilijk. Daar kun je zelfs nog wat mee worden. O, dat arglistige hart toch. Maar schuldenaar zijn is wat anders. Je komt nogal eens mensen tegen die het goed gehad hebben voor zichzelf, en als het waar is, is dat een wonder. Maar het is wel opmerkelijk: schuldige mensen ontmoet je niet zo vaak. Het kan toch alleen maar meevallen als we het niet meer waard zijn dat de Heere terugkomt en ons wil bezoeken met Zijn heil.

Wat die ouderling schreef, moet je zelf ook zo ervaren.

O, hoe beschaamd moeten we toch zijn over wat wij ervan terechtgebracht hebben. Dan is het: alles tekort. Zo vaak liefdeloos, hard, koud, ongelovig, hoogmoedig, zelfbedoelend en zonder de gewenste zelfverloochening. We zullen de lijst maar niet langer maken. Mochten we maar meer in waarheid schuldenaar voor God zijn.

Wie er voor hem overbleef

Gelukkig was dat niet alles wat die ouderling te zeggen had. Het zou maar arm zijn. Want die schuld wegnemen kunnen we niet, wel dagelijks groter maken. Er is hulp besteld bij een Held Die verlossen kan, Jezus Christus. Van Hem mocht hij ook spreken en tot Hem met zijn schuld vluchten.

O, als er toch geen getrouwe Zaligmaker was. Van Hem mogen we in deze lijdensweken horen, van Hem Die alleen overgebleven is. Alleen in Gethsémané, alleen voor Kajafas, alleen op de vloekheuvel Golgotha. Ja, wel tussen twee moordenaars. Maar alleen toen het zo donker werd en het vriendelijk Aangezicht van Zijn Vader voor Hem verborgen was. Alleen onder de zware last van de toorn van God.

Hij blijft over! Voor een ellendig en arm volk, dat op de Naam des HEEREN mag betrouwen. Dierbare, schuldovernemende Borg. O, mochten we Hem meer aanprijzen. Om bij alles dat wegvalt van ons, alleen Hem over te mogen houden in deze woestijn. Hij is een verrassend God en zal in Zijn eigen werk verheerlijkt worden. Dat werk waardoor God alleen de eer krijgt en een arm, schuldig volk de zaligheid.

Hij zal als Koning heersen in een wereld die steeds meer de tekenen van Zijn naderende komst vertoont. Zijn vijanden zal Hij met een ijzeren scepter verpletteren. O, jong en oud, dat u de strijd tegen Hem eens mocht verliezen en onder Zijn zachte juk en lichte last buigen. Hij valt nooit tegen, maar is een verrassend God. Zoek Hem dan terwijl Hij te vinden is. Eerlijk waar, Hem te dienen is een voorrecht waar nog niemand ooit spijt van gekregen heeft.

Vluchtelingen in Nederland [1]

Wereldwijd zijn er vandaag de dag zo'n zestig miljoen vluchtelingen. Veertig miljoen mensen zijn op de vlucht in hun eigen land. De anderen zoeken hun toevlucht in een ander land.

Door Evangelisatie Gereformeerde Gemeenten werd de brochure 'De vreemde die in uw poorten is' opnieuw uitgegeven. Voor € 3,50 te bestellen via www.evgg.nl. Bij grotere aantallen gelden aantrekkelijke kortingen. Veel kerkenraden maakten hiervan al gebruik en verspreiden de brochure binnen de gemeente.

Ook in Nederland stromen vluchtelingen binnen. Wat doet dat met ons als leden van de Gereformeerde Gemeenten? En wat betekent deze ingrijpende actualiteit voor het werk van de verschillende organisaties die binnen onze gemeenten hun werk mogen doen?

In twee series van vier artikelen in De Saambinder is ds. C. Sonneveld op het onderwerp 'vluchtelingen' ingegaan. Voor het beantwoorden van de vraag wat deze situatie voor ieder persoonlijk betekent, verwijzen wij u graag naar deze lezenswaardige artikelen. Voordat hij een volgende serie begint, staan we nu in twee delen stil bij de rol voor de verschillende organisaties die binnen en vanuit onze gemeenten hun werk verrichten. Namens u! De vier deputaatschappen (Bijzondere Noden, Diaconale en Maatschappelijke Zorg, Evangelisatie en Israël) en de Jeugdbond werken immers met een mandaat in opdracht van de Generale Synode van onze gemeenten.

Aangrijpende beelden

Een jaar geleden had niemand gedacht dat de vluchtelingenstroom deze omvang zou aannemen. De enorme groei van het aantal mensen dat in West-Europa onderdak zoekt, ontstond vooral in de zomer van 2015.

In het achterliggende halfjaar waren het vaak de beelden en verhalen die maakten dat de ernst van deze situatie in de samenleving doordrong. Het waren diep aangrijpende beelden.

Aylan Kurdiv was de drie jaar oude peuter die op 2 september 2015 door een fotograaf werd gevonden op het strand van Bodrum in Turkije. Door zijn ouders op de boot gebracht. Zij wisten niet dat die oversteek het einde van het leven van de kleine Aylan zou worden. In de kolken van de Middellandse zee werd het voor hem eeuwigheid. De foto van zijn ontzielde lichaampje ging de hele wereld over. Deze foto gaf een thema een gezicht. Een ingrijpend gezicht! Wie had Aylan ooit verteld over de werkelijkheid van zonde en genade? Vele nieuwsberichten en haast evenveel beelden volgden.

Van dienst zijn

In oktober sloegen de vijf eerder genoemde organisaties de handen ineen. Gezamenlijk zoeken zij naar mogelijkheden om de gemeenten van dienst te kunnen zijn.

Van dienst zijn in het dienen; dat werd het uitgangspunt. Het aantal vluchtelingen is immers heel groot.

En zij worden verspreid over Nederland opgevangen. Dit maakte al snel duidelijk dat het niet mogelijk is om met een centrale aansturing namens de gemeenten dienstbaar te kunnen zijn. Initiatieven zouden dus vooral moeten ontstaan binnen de plaatselijke gemeente. Als organisaties zien wij juist hierin een ondersteunende rol. Vaak werken de organisaties 'uit Woerden' vooral op de achtergrond met elkaar samen. In dit thema kunnen we u in de opbrengst laten delen!

Delen was een van de eerste onderwerpen die concreet werd. Delen van ervaring. Delen van materialen. Delen van deskundigheid. Wat de genoemde organisaties betreft, geldt hiervan het volgende:

- Bijzondere Noden heeft veel ervaring met hulpverlening. Bovendien heeft BN contacten in de thuislanden van veel mensen die nu als vluchteling in Nederland zijn.
- Diaconale en Maatschappelijke Zorg biedt middels voorlichting en advisering ondersteuning aan ambtsdragers.
- Evangelisatie heeft bezinning, toerusting en materiaalvoorziening ten dienste van de gemeenten als opdracht. Juist ten aanzien van hen die als ontheemden in Nederland verblijven, liggen mogelijkheden voor evangelisatie.
- Omdat veel vluchtelingen uit het Midden-Oosten komen, heeft het Deputaatschap Israël kennis van de taal en cultuur. Dit helpt bij het vinden van aansluiting bij de vluchtelingen in Nederland, onder andere in christelijke lectuur.
- De thematiek rond vluchtelingen in Nederland gaat onze jeugd zeker niet voorbij. De inbreng van de Jeugdbond is daarom heel belangrijk. Het delen van kennis werkt ook dan over en weer versterkend.

In het volgende artikel zullen we meer ingaan op de concrete resultaten van de samenwerking. Overigens: uw inbreng is voor ons waardevol! Om met elkaar in contact te komen is de website www.ggvoorvluchtelingen.nl online. Met deze website bieden wij u een platform voor het delen van ook uw ervaringen. Daarbij gaat het niet in de laatste plaats over de inbreng van de kerkenraden. Per brief zijn zij al eerder van het bovenstaande in kennis gesteld. Wellicht geeft dit artikel u aanleiding om alsnog de website te bezoeken. Daar kunt u ook uw vraag achterlaten of uw ervaring delen. Van harte aanbevolen!

Namens de samenwerkende organisaties,
G. Geijtenbeek

(wordt vervolgd)

Vijfdelige serie over bekend gebleven preken

Philpots preek over Filippenzen 3:10a [4]

De Engelse Strict-baptistprediker Joseph Charles Philpot is in ons land al decennialang een begrip bij allen die van harte een schriftuurlijk-bevindelijke prediking begeren. Als geen ander weet Philpot de zielenroerselen van het wedergeboren hart te vertolken. Helder en evenwichtig stelt hij wet en Evangelie aan zijn hoorders voor en verwoordt hij treffend de uitwerking van beide in het hart.

ds. A.T. Huijser,
Sliedrecht

Joseph Charles Philpot

Voor al dat laatste maakt zijn geschriften zo aantrekkelijk. Hij zegt niet alleen hoe het is, maar ook hoe het gaat. Het heeft hem vele vrienden, maar ook vele vijanden bezorgd. Onder de oppervlakkige godsdienst oogst hij doorgaans weinig sympathie. Wie vijand is van een hartdoorzoekende en separerende prediking zal Philpots werken al snel aan de kant leggen. Maar voor Gods kinderen is zijn bediening eten en drinken, geest en leven.

Joseph Charles Philpot wordt op 13 september 1802 geboren te Riple, in het graafschap Kent. Hij studeert in Oxford en wordt op 1 juni 1828 in Stadhampton geordend tot predikant van de Engelse

Staatskerk. Op 22 maart 1835 treedt hij uit de Staatskerk vanwege de vele dwalingen waarmee hij zich niet langer kan verenigen. Hij schrijft daarover in één van zijn preken: 'Ik verlaat de Kerk van Engeland omdat ik in haar nauwelijks een merkteken van de ware kerk bespeuren kan.'

Uiteindelijk komt hij in de kringen van de Strict baptists terecht. Hij dient er de gemeenten van Stamford en Oakham.

Om een indruk te geven van zijn prediking willen we wat gedeelten onder uw aandacht brengen uit een preek over Filippenzen 3:10a: 'Opdat ik Hem kenne, en de kracht Zijner opstanding'. Deze preek is gehouden in de Zoarkapel te Londen, op donderdagavond 13 juli 1843 en vindt u terug in deel 4 van de serie "De gangen van Gods Kerk" (uitg. Gebr. Koster).

'Toen Paulus onder Goddelijke inspiratie dit hoofdstuk schreef, verkeerde hij in deze heerlijke en gezegende gestalte, dat hij alles schade achtte voor de uitnemendheid van de kennis van Christus Jezus, zijn Heere. Door een verborgen en krachtig werk in zijn ziel

heeft God niet alleen zijn vleselijk vertrouwen neergeworpen, en geheel van zijn natuurlijke godsdienst ontbloot; toonde Hij hem niet alleen de ijdelheid van iedere hoop waarop hij zo dwaas had vertrouwd (...), maar maakte Hij ook aan zijn verstand en in zijn ziel een dierbare Zaligmaker openbaar. Hij wekte zijn genegenheden op door ze geheel en alleen op Jezus te zetten. Toen zag hij door het oog des geloofs zo'n lieflijkheid en dierbaarheid in Christus, dat ieder ander voorwerp van begeerte of liefde verbleekte. Zij daalden volstrekt in zijn achtung. Voordat iemand bevindelijk kan ingaan op deze woorden: 'opdat ik Hem kenne, en de kracht van Zijn opstanding', moet hij bevindelijk iets doormaken van dezelfde gang als Paulus. Iedere valse hoop moet vernietigd worden. De uitwerking daarvan zal zijn om hem in stof en as te vernederen.

Paulus kende Christus reeds. Maar het was juist de openbaring van deze hemelse werkelijkheden die hem ertoe brachten er méér van te begeren. Hij wist echter ook dat geen mens enige geestelijke kennis van Jezus heeft, dan door de bijzondere openbaring van de Geest. Het is het werk van de Heilige Geest om inwendig de Persoon, het bloed, de gerechtigheid, de genade en de liefde van Jezus te openbaren. De balsem van Zijn bloed is niet voor degenen die gezond van hart zijn. Niet voor degenen die op hun heffe liggen en gerust zijn in Sion. Niet voor degenen die nooit gekermd hebben onder de last van de zonde. Het bloed van het Lam wordt aan niemand anders toegepast dan aan het zondezieke, verbroken en verslagen hart.

Paulus begeert ook de kracht van Zijn opstanding te kennen. Dat wil zeggen in het geweten verlost te zijn van de schuld, van de onreinheid en de kracht der zonde. Maar ook om bevindelijk de kracht van het leven dat Christus nu voor Zijn Kerk leeft te kennen. Deze mededelingen der genade wekken Gods kinderen op uit de dodigheid en vleselijkheid die hen zo menigmaal aangrijpen. Naarmate Christus en de kracht van Zijn opstanding bevindelijk gekend worden, zal de ziel daarvan een inwendig getuigenis hebben, gepaard met Goddelijke kracht. Zonder de bevinding van dat getuigenis kan hij niet getroost leven of gelukkig sterven.'

Het zijn maar gedeelten uit de preek die we hier samengevat hebben weergegeven. Hopelijk heeft u er de smaak van geproefd en bent u er door aangespoord om te nemen en te lezen.

Uit het leven van ds. Chr. van Dam

ds. Chr. van Dam

In het lezenswaardige boek "Een troostrijke wetenschap" beschrijft wijlen ds. Chr. van Dam hoe de Heere hem heeft willen leiden van Sittim af tot Gilgal toe. Over een onvergetelijke gebeurtenis in zijn leven schrijft ds. Van Dam het volgende:

Doch nu moet ik iets gaan vertellen, waar ik met grote schuchterheid aan ga beginnen. Wij schreven reeds hoe in 1917 de Middelaar Gods en der mensen Zich aan mijn ziel geopenbaard had op krachtvolle wijze. Jarenlang had ik met vallen en opstaan uit het toevluchtnemend geloof geleefd, met veel inzinkingen, bestrijdingen en verzoeken, zoals dat in die stand van het genadeleven meestal is. Licht en donker wisselden af, alsmede zonde en genade, dat wil zeggen, dat bij alle verdorvenheden van de oude mens, de Heere Zijn hand niet geheel van mij aftrok en er wel eens zoete gewaarwordingen waren van de gunst Gods, onder het lezen van Gods Woord en hetgeen daarop gegrond was. Ook hielden wij de hand aan de huisgodsdienst, en onderwezen de kinderen met lust en liefde vanaf hun prille jeugd. Maar toen de jarenlange zorgen vermenigvuldigden, kwam ik onder de zo vreselijke macht van het ongelooft, dat mijn geestelijk leven

er onder ging kwijnen, al hield ik de vorm van de godsdienst nog wel vast. Het scheen mij toe dat ik onvermijdelijk te schande zou worden voor de gehele omgeving, al probeerde mijn vrouw mij te bemoedigen.

De ongelovige moedeloosheid voerde mij naar de bittere vijandschap, welke een hoogtepunt bereikte op 5 december 1935. Reeds wekenlang was het zo erg geweest dat ik niet hebben kon dat mijn vrouw goed van God sprak. Dan was er wrevel en tegenstand in mijn ziel met harde gedachten van dat lieve Wezen, Die mijn ziel verwoestte en die mij zeer onhandelbaar maken ging voor mijn huisgenoten.

Wij hadden jaren gehad dat veel kleine meubelen gekocht werden door jongelui, die elkaar met Sint Nicolaas een mooi geschenk gaven, bijv. een theemeubel of een mooie kapstok. Ook toen hadden wij met het oog daarop weer heel wat bijgekocht, maar de avond was voorbij en wij hadden zelfs geen handgeld gehad, terwijl de schuld bij de leveranciers weer zoveel groter geworden was.

Om 6 uur kwam er nog een vrouw een artikeltje kopen, waar slechts een kleinigheid aan verdiend werd en dat moest om 7 uur gebracht worden in de Heerestraat, nagenoeg aan het eind daarvan, hetgeen wel twintig minuten lopen was, terwijl het hevig stormde en hard regende. Dat was meer dan ik verdragen kon. Schier wanhopig riep ik uit: O God, verbreek mijn vijandschap, want ik kom er in om. In de dadelijkheid werd ik krachtig bepaald bij deze woorden: 'Drie zijn er in de hemel Die getuigen en deze Drie zijn één'. Daar kwam zoveel in mee van de majesteit en hoogte Gods, dat ik geheel stilgezet werd in mijn woeden tegen God. En toen werd ik voor de vraag gesteld of God de oorzaak was van mijn nameloze ellende, of dat ik zelf de oorzaak was.

Toen werd mijn geest geleid naar het Paradijs, waar ik goed geschapen, maar in Adam peilloos diep gevallen en geheel verdorven was. Daar smolt de vijandschap weg als sneeuw voor de zon, vanwege het recht Gods. Daar kreeg ik dat recht lief, meer dan mijzelf. Daar schoot geen zucht tot zelfbehoud meer over, daar ging het trotse hoofd op het blok en dacht ik niet anders dan dat ik zou verloren gaan. Maar o eeuwig wonder, had de Vader als de eerste Persoon getuigd van Zijn recht, daar ging de Zoon getuigen van Zijn lijden en dood, dat Hij dat alles had willen lijden, niet alleen voor anderen, maar ook voor mij.

Onuitsprekelijke verwondering en blijdschap vervulde mij. Het pak van de schuld viel als het ware van mij af, toen ik in de geest stond aan de voet van het kruis. Nooit is het in woorden uit te drukken wat er dan in het hart omgaat. Die verandering, die zich in één ogenblik voltrekt, is niet in woorden weer te geven. Het duurde dan ook twaalf dagen voordat ik er op een nacht wat van kon vertellen tegen mijn vrouw.

Nooit heb ik daarna meer die zwaarte van schuld en verlorenheid gehad. Als een ander mens stond ik tegenover de Heere en tegenover de mensen. De zorgelijke omstandigheden waren gebleven, maar er was meer overgave aan de Heere en enig geloof dat de Heere machtig en gewillig was om mij voor de ondergang te bewaren.

Boekennieuws

"Licht en schaduw",
Octavius Winslow;
uitg. De Banier,
Apeldoorn; ISBN
978 94 627 81597,
158 blz.; € 9,95.

Licht en schaduw

Het geloofsleven van de ware christen kent hoogten en diepten. Het is soms zingen, maar meer zuchten, het gaat meest met vallen en opstaan. Soms gaat de christen welgebaande wegen, maar vaker verkeert hij in het dal van de moerbeziënbomen, in Baca's vallei, waar geen hand meer voor ogen wordt gezien. Octavius Winslow (1808-1878), predikant in Engeland en Amerika (zoon van de bekende Mary Winslow), kende al die geloofsgesteldheden bij ondervinding. Hij schreef het boek "Licht en schaduw", om inzicht te geven in de licht- en schaduwzijden van het geestelijk leven: 'Dit boek heeft de bedoeling de zedelijke verschijnselen van het geestelijk leven te kenschetsen, het licht en de schaduwen die zijn veelbewogen geschiedenis inkleuren'. In tien hoofdstukken beziet Winslow zijn onderwerp. Waar geestelijk leven noemt hij 'het leven van God in de mensenziel', waarvan Christus en Diens offer de enige bron is: 'Zij vormt het helderste licht in het portret van het christelijk geestelijk leven. Er zou zelfs geen enkel licht zijn geweest, zonder deze bron van waaruit alle andere lichtglans uitstraalt. Iedere bron van zegen, elke stroom van vreugde, elke straal van hoop die het christelijk leven kent, heeft als oorspronkelijke oorzaak het kruis van Christus'. Geestelijk leven begint, zegt hij in hoofdstuk 2, met schemering, met ochtendgloren, 'voorafgaand aan de zonsopgang der genade in de ziel'. Wat aan geestelijk ontwaken voorafgaat, is vaak een diepe duisternis in de ziel. Maar de ochtend gloort. De komst van het Koninkrijk der genade ontluikt vaak heel subtiel, kan zwak en haast onmerkbaar zijn. 'Hoe flauw en sidderend is het de eerste

dagen van de goddelijke genade! Hoe zwak en onregelmatig is de eerste hartenklop van het geestelijk leven! Het is wellicht slechts een gedachte, een emotie, een zucht, een bang vermoeden, een traan, een eerste gebedsadem die de borstkas onrustig doet opzwellen'.

De ochtend gloort, het licht breekt door. 'Genoeg om te zien dat u een arme, onwetende, verloren zondaar bent, die Jezus nodig heeft. Als u dat licht niet uitdooft maar volgt, zal het meer en meer toemen, helderder en helderder worden, tot de volmaakte Dag'.

In wonderschoon proza beschrijft Winslow met zielkundig inzicht alle mogelijke standen in het genadeleven, van schaduw en wanhoop, terneergeslagenheid en herleving, vertroosting, bemoediging en oefening, waarna zijn onderwerp uitloopt op het voltooiën van het geestelijk bouwwerk, de openbaring van Jezus Christus, als de zalige hoop van de Kerk en 'de vrije, ongekochte en onkoopbare gave van God'. Dit boek is veel meer dan een tientje waard.

J. van 't Hul, Lieren

"Samen in een nieuw gezin", over samengestelde gezinnen,
Erik-Jan Verbruggen;
uitg. De Banier,
Apeldoorn; ISBN
978 94 6278 0606;
112 blz.; € 9,95.

"Samen in een nieuw gezin", over samengestelde gezinnen

In de serie "Zorg voor elkaar" (een samenwerking tussen uitgeverij De Banier en Stichting De Vluchtheuvel) verscheen vorig jaar de uitgave "Samen in een nieuw gezin". De auteur, Erik-Jan Verbruggen, is er in geslaagd een goed leesbaar en herkenbaar boekje het licht te laten zien.

Wat is een samengesteld gezin? 'Een samengesteld gezin ontstaat als iemand met kinderen hertrouwt ... met een nieuwe partner, die niet de biologische ouder is van de kinderen', zo lezen we in de inleiding. In de volksmond ook wel 'een stiefgezin' genoemd. Het woord stiefgezin of stiefouder heeft in onze taal geen positieve klank gekregen. Onze zuiderburen spreken over een 'plusouder'.

Waarom is dit boekje verschenen? Het wil ouders ondersteunen en bemoedigen, omdat samenleven in een nieuw gezin om moed en volharding vraagt. Want als je het boekje leest, kom je onder de indruk van de ingewikkeldheid die zich kan voordoen bij een nieuw gevormd gezin met een ouder die niet de biologische vader of moeder is. Het kan in de opvoeding van de kinderen, maar ook in de nieuwe relatie tussen de ouders, heel veel vragen aan geduld en wijsheid. Vele voorbeelden illustreren dit.

Elk van de elf hoofdstukjes sluit af met een aantal tips voor (stief) ouders, terwijl mr. A.J.C. van Bommel juridische aspecten voor ouders van een samengesteld gezin in het laatste hoofdstuk belicht.

Daardoor is het een bijzonder praktische uitgave geworden.

Wie moeten dit lezen? Een ieder die van plan is een nieuw samengesteld gezin te beginnen. Maar ook voor families van deze gezinnen is het van waarde hiervan kennis te nemen. Daarnaast kan ik mij voorstellen dat ambtsdragers die deze gezinnen in hun gemeente (wijk) hebben, dit lezen. Het kan veel verhelderen.

Als afsluiting een citaat uit hoofdstuk elf: 'Ook in de christelijke gemeente zijn samengestelde gezinnen...'

De gemeente is - als het goed is - ook een gemeenschap waar liefde en leed word gedeeld. Daarom is het goed als binnen de gemeente ook onderlinge ondersteuning wordt geboden als er zorgen zijn. Aandacht, steun en pastorale zorg zijn nodig voor het samengestelde gezin dat deel uitmaakt van de christelijke gemeente'. Van harte aanbevolen. Voor de prijs behoeft u het niet te laten.

J. Bloemendaal, Boskoop

Een klassieke dogmatiek heruitgegeven

Hij was nauwelijks een jaar predikant toen de universiteit van Franeker hem beriep om hoogleraar te worden. Het was de universiteit waar Johannes à Marck (1656-1731) zelf gestudeerd had. Nadien vertrok hij achtereenvolgens naar de universiteit van Groningen en Leiden, waaraan hij tot zijn sterven in 1731 verbonden was. Ook aan de Leidse academie had À Marck overigens zelf gestudeerd. Grote waardering had hij in Franeker voor zijn leermeester Herman Witsius.

Christene Got-geleertheit." Juist in een tijd waarin de dogmatiek niet altijd de waardering krijgt die ze verdient, is het erg mooi dat een dogmatisch handboek van een oudvader op een toegankelijke wijze wordt uitgegeven. De heer J.A. Bunt uit Rhenen heeft al heel wat waardevolle oudvaders in een zorgvuldige hertaling het licht doen zien, met volledig behoud van de inhoud. Ook nu heeft hij de gotische tekst in de hedendaagse spelling gedigitaliseerd. Vervolgens heeft mevr. R. Pieterman de zinsbouw en woordkeus aangepast om het werk beter leesbaar te maken. Met de bedoeling zo goed mogelijk recht te doen aan de intentie van de schrijver. Dit alles is gebeurd in nauwe samenspraak met dhr. A.A. Roukens uit Nieuw-Beijerland.

De eerste kennismaking met de drukproeven zorgt ervoor dat we hartelijk uitzien naar de verschijning van de twee delen van de dogmatiek van À Marck. Na verschijning willen we er wat uitvoeriger aandacht voor vragen. Deze aankondiging geeft u de gelegenheid om het boek nog tegen intekenprijs te bestellen. Negentig euro is op zichzelf een heel bedrag, maar voor de twee dikke delen van dit klassieke handboek van de geloofsleer is het beslist niet te duur.

N.a.v. Joh. à Marck, Handboek dogmatiek (2 delen), Uitg. Koster, Barneveld, 2016; ISBN 978 90 5551 834 0; 1378 blz.; Intekenprijs tot 31 december 2016, € 89,50. Zie advertentie op pag. 22.

ds. J.M.D. de Heer,
Middelburg

Het hoogleraarschap legde de basis voor de uitgave van een leerboek in de dogmatiek. De eerste druk verscheen overigens al in 1686, toen À Marck dus dertig jaar oud was! Vier jaar later zag een tweede druk het licht. De hoogleraar besefte dat dit werk, in het Latijn geschreven, niet toegankelijk was voor de meeste gemeenteleden. Daarom verzorgde hij zelf in 1705 een Nederlandse vertaling. Deze was bedoeld voor, zoals hij schreef, "geoeffende christenen." Dit boek verscheen onder de titel "Het Merch der Christene Got-geleertheit." Voor hele generaties studenten in de theologie was dit het leerboek waardoor ze wegwijs werden gemaakt in de dogmatiek. Nadien verscheen er nog een Latijnse samenvatting van "Het Merch", die ook in het Nederlands het licht zag en wel onder de titel "Kort Opstel der

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Goudswaard, ds. A. Schot te Nunspeet;
Te Leiderdorp, ds. B. Labee te Veenendaal;
Te Nieuwerkerk (Zld),
ds. H. Hofman te Dordrecht;
Te Sint-Annaland,
ds. A. Vermeij te Nieuw-Beijerland.

Bedankt:

Voor Brakel, ds. C. Hogchem te Genemuiden;
Voor Middelharnis:
ds. J.M.D. de Heer te Middelburg-Centrum;

Voor Oostkapelle,
ds. H. Hofman te Dordrecht.

IN MEMORIAM

MEVR. E.W.F. MOL-HOOLHORST (99)

Op zondag 28 februari is overleden Elisabeth Willemina Frederika Mol-Hoolhorst, weduwe van wijlen ds. J. Mol. Mevrouw Mol is geboren in Rhenen op 6 december 1916. Ze mocht de uitzonderlijk hoge leeftijd van 99 jaar bereiken. Na de lagere school heeft ze gediend bij fam. Rijksen in Utrecht. Daar kwam ze in contact

met verschillende predikanten en met Gods volk. Ds. M. Heikoop, die toen in Utrecht predikant was, heeft op haar een diepe indruk gemaakt. Zowel zijn prediking als ook de gesprekken en de omgang met Gods volk. Ze heeft van haar jonge jaren af gehoord het geluk van Gods kinderen en ook hoe de Heere het genadewerk in het hart van Zijn volk werkt. Ze heeft in die tijd ook haar man leren kennen. Na hun trouwen zijn ze weer in Rhenen gaan wonen. En later zijn ze naar Arnhem verhuisd waar (de latere) ds. J. Mol een betrekking had en tevens de gemeente als ouderling heeft gediend. In latere jaren zijn ze verhuisd naar Rotterdam waar haar man een groente- en fruitzaak van zijn vader overnam.

Het leven van mevr. Mol zouden we in één woord kunnen kenmerken: 'dienen'. Niet alleen in haar gezin en gemeenten die zij

samen met haar man mocht dienen, maar ook voor de vreemdeling die buiten de poort is. Als iemand in nood was, hetzij iemand uit haar omgeving of 'van de straat', zij verstond haar Bijbelse taak; ze bood uit naastenliefde dan onvoorwaardelijke hulp. Het was een zeer zorgzame, lieve vrouw en moeder. Ze leefde in eenvoud in de schaduw van haar man, die ze vanwege zijn ambt hoog achtte. Over haarzelf sprak ze niet of nauwelijks. En toch, ze ging over de aarde als een onwaardige met een levend gemis naar het éne nodige. Ze wist heel goed wat nodig was en gebeuren moest. Ze was in haar leven een voorbeeld van trouw en ijver. Velen zullen haar blijven herinneren als een betrokken vrouw die hartelijk met de gemeente meeleeft. Zeker ook bij de vele kraambezoeken. Dan kwam ze niet met lege handen, maar met een doosje eieren en iets wat ze zelf gebreid of gehaakt had. Doch haar grote plaats in het gezin en nageslacht is nu leeg. Ze mocht samen met haar man een zeer hoge leeftijd bereiken, rep. 93 en 99 jaar oud. Dat is weinigen vergund. Nog binnen een jaar na het overlijden van haar man is ook zij de weg gegaan van alle vlees. Ook voor haar geldt: 'En zij stierf'. Gods Woord zegt, 'Alle vlees is als gras, en alle heerlijkheid des mensen is als een bloem van het gras. Het gras is verdord en zijn bloem is afgevallen; maar het Woord des Heeren blijft tot in der eeuwigheid'. Op vrijdag 4 maart is ze begraven. In de rouwdienst mochten we spreken over Jer. 17:10. Op het graf sprak ds. C.A. van Dieren over de persoonlijke band met mevr. Mol en mede naar aanleiding van Pred. 3:14. De Heere mocht de achtergebleven betrekkingen sterken en ondersteunen in het grote verlies. Zo is er weer een generatie weggefallen. Dat het vóórleven, de woorden en het gebed van deze zorgzame en biddende vrouw en moeder, in herinnering mag blijven. Bovenal, dat de roepstem geheiligd mocht worden tot eeuwige zegen.

ds. J. van Laar, Rijssen

AANGEPASTE KERKDIENTEN

Urk

Op zaterdag 19 maart zal er in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente op Urk een aangepaste dienst gehouden worden voor mensen met een verstandelijke beperking. In deze dienst hoopt student W. Mouw voor te gaan. U bent allen van harte uitgenodigd.

Veen

Aangepaste kerkdienst, op initiatief van Helpende Handen, afd. Werkendam, op zaterdag 19 maart, aanvang: 15.00 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Veen, Mussentind 10. Voorganger: ds. E. Bakker.

DATA GENERALE SYNODE

Een voorstel doen voor de data van de vervolgzitting van de Generale Synode blijkt minder eenvoudig dan het lijkt. Wij hadden voorgesteld woensdag 5 oktober en donderdag 6 oktober. De Gereformeerde Gemeente van Utrecht heeft ons bericht dat op donderdag 6 oktober een huwelijk is afgesproken. Hierdoor kan er op die datum geen synodevergadering plaatsvinden in het kerkgebouw. Wij stellen daarom als roepende kerk voor om in plaats hiervan de vervolgzittingen te doen plaatsvinden op **dinsdag 4 oktober en woensdag 5 oktober**.

Wij dachten er goed aan te doen hier vroegtijdig melding van te maken en herhalen dat vanzelfsprekend de uiteindelijke vaststelling van deze data bij de Generale Synode ligt.

Namens de roepende kerk van Barneveld-Centrum,
ds. D. de Wit, preses
D.A. Veenendaal, scriba

VERSLAG VERGADERING CLASSIS ROTTERDAM 22 JANUARI 2016

De vergadering wordt namens de roepende kerk van Rotterdam-Centrum door ds. W. Silfhout op de gebruikelijke wijze geopend.

Bijzonderheden sinds de vorige vergadering

Op 15 juli 2015 is oud-ouderling C.H. Pruijn overleden. Hij heeft de gemeente van Rotterdam-Alexanderpolder gediend als ouderling tussen 1976-1981.

Op 16 augustus 2015 is oud-ouderling J. Roukens overleden. Hij diende de gemeente van Barendrecht (voorheen Rotterdam-Zuid) van 1972-1980 als diaken en van 1980-2002 als ouderling. Op 19 oktober 2015 is geheel onverwachts de koster van de gemeente Rotterdam-Centrum, W.L. van Ballegooijen, overleden in de leeftijd van 65 jaar.

Op 30 november 2015 is oud-diaken M. de Vries overleden in de leeftijd van 89 jaar. Hij diende de gemeente van Krimpen aan den IJssel van 1971-1982.

Op 3 januari 2016 is oud-ouderling P. de Raaf overleden in de leeftijd van 81 jaar. Hij diende de gemeente Rotterdam-Alexanderpolder van 1972-1981 als diaken en van 1981-2010 als ouderling. Daarvoor was hij van 1970-1971 diaken in Rotterdam-Centrum.

Op 18 maart 2015 was J.A. van Mourik 25 jaar ambtsdrager van de gemeente Rotterdam-Alexanderpolder, eerst diaken en later ouderling. Op 26 september 2015 was W. van der Spek 40 jaar organist in de gemeente van Rotterdam-Centrum.

Moderamen

Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses ds. C. van Ruitenburg, 1^e asses-

sor ds. W. Silfhout, 2^e assessor ouderling M. Bal, quaestor ouderling M.J. de Vries en scriba ouderling K. Bel.

Verzoek

Er is een verzoek van het bestuur van het Ref. Basis Onderwijs te Rotterdam om ondersteuning voor het leerlingenvervoer. Op voorstel van de classicale commissie Onderwijs wordt geen gehoor gegeven aan dit verzoek. Er zijn nog voldoende middelen aanwezig. Als de nood aan de man komt zal de classis zeker helpen.

Behandeling aanvraag emeritaat ds. W. Silfhout

Als deputaten naar artikel 49 DKO zijn aanwezig: ds. G.J. van Aalst en ds. M. Karens. De scriba van de gemeente Capelle aan den IJssel-MW geeft een korte toelichting op de emeritaatsaanvraag van ds. W. Silfhout. Ds. Silfhout voelt bij het ouder worden zijn spankracht wat minder worden. De kerkenraad ondersteunt, hoewel met gemengde gevoelens, dit verzoek. Er is een band gevallen door de prediking en deze prediking heeft vrucht gedragen. Daarna licht ook ds. Silfhout zelf zijn verzoek nog toe. Hij spreekt over vrees en verwondering in zijn persoonlijk leven, maar de Heere is een wonderdoend God!

Ds. G.J. van Aalst spreekt als deputaat artikel 49 DKO met hartelijke woorden de classis Rotterdam en ds. W. Silfhout toe. U heeft veel voor ons kerkverband mogen doen. Hoewel u van uzelf zult zeggen: 'Wij zijn onnutte dienstknechten; want wij hebben maar gedaan, hetgeen wij schuldig waren te doen'. Namens de deputaten art. 49 DKO adviseert ds. G.J. van Aalst om het emeritaatsverzoek te honoreren.

De classis besluit om ds. W. Silfhout op de meest eervolle wijze per 1 juni 2016 emeritaat te verlenen. De preses ds. C. van Ruitenburg richt zich met hartelijke persoonlijke woorden tot ds. W. Silfhout. Met dankbaarheid en verwondering spreekt hij over de vele momenten waarop zij elkaar mochten ontmoeten. Het Woord mocht worden gezaaid, in uw eigen ogen tekort, maar de eeuwigheid zal de vruchten openbaren. De Heere heeft u veel gaven gegeven die u heeft mogen aanwenden in de vele commissies, deputaatschappen en gemeenten. De Heere heeft uw arbeid willen zegenen. Soli Deo Gloria. Afscheid nemen doet pijn en kost tranen. De Heere geve u samen met uw vrouw, bij het klimmen der jaren, Zijn rijke zegen. Preses verzoekt de vergadering om ds. Silfhout Psalm 69:14 uit de berijming van Datheen toe te zingen.

Tenslotte spreekt ds. W. Silfhout nog een kort dankwoord aan de sprekers: 'Niet ons,

o Heere, niet ons o Heere, alleen Uw Naam de eer!

Rapporten

- Jaarverslag van Sirjon

Diaken J. de Deugd geeft een korte toelichting. Er is uitvoerig gesproken over en veel aandacht gegeven aan de identiteit. Een jaar waarin veel is gebeurd. Financieel is Sirjon een gezonde organisatie. N.a.v. een vraag over de samenwerking met Cedrah merkt hij op dat de besprekingen goed verlopen. Er is een intentieverklaring getekend.

- Jaarbericht 2015 van Cedrah.

De heer T.A. Stoop, Raad van Bestuur van Cedrah, licht een en ander toe. Het jaarbericht gaat vooral in op identiteit. Er is gewerkt aan een nieuw identiteitsprofiel, dit is richtinggevend en heeft ook een juridisch aspect. Nu wordt gewerkt aan de toerusting van medewerkers en vrijwilligers. Verder is ook Cedrah een financieel gezonde organisatie. Binnen de classis Rotterdam is voor alle Cedrah-locaties perspectief. Er wordt gestreefd naar oplevering van nieuwe huisvesting voor zowel d' Amandelhof als Uitzicht eind 2018. De leegstand van Avondrust is ontstaan door een verhuurstop als gevolg van overleg met een andere zorgorganisatie. Inmiddels is de verhuurstop voor Avondrust opgeheven. Er is lof voor de inspanningen van het bestuur en management voor de locaties Avondrust en Uitzicht. Er is een verzoek tot benoeming van een nieuwe secundus voor de Commissie van Advies van Cedrah. Het takenpakket van de Commissie van Advies heeft een duidelijke identiteitsdimensie, daarnaast is inzicht in de zorgsector, in financiële zaken en vastgoedbeheer gewenst. Br. G. van der Hoek (nu secundus) is bereid om primus te worden.

Verkiezing afgevaardigden naar de PS

Naar de Particuliere Synode, die vergadert op 14 april 2016 worden de volgende broeders afgevaardigd: De predikanten H. Brons, C. van Ruitenburg en W. Silfhout en de ouderlingen B. Agteresch, K. Bel, G. van der Hoek, H. van Elsäcker en M.J. de Vries.

Commissie Jeugd & gezin

De commissie meldt de bijeenkomst op 18 november 2015 met de contactpersonen. Daar is o.a. de ambtsdragersbijeenkomst geëvalueerd. Ook de nieuwe onderwerpen voor een volgende bijeenkomst zijn aangedragen. De commissie doet daarom de volgende voorstellen:

A. Toerusting catecheten

Er is door de CGO, in samenwerking met

de JBGG een praktijkgerichte toerusting voor catecheten ontwikkeld. Aan deze cursus in Barendrecht hebben ca. 15 ambtsdragers uit de regio meegedaan. Voor dit onderwerp willen we de volgende acties ondernemen:

1. evaluatie van de CGO-opleiding voor catecheten (februari);
2. organiseren van een 2e ronde met de CGO conform het ontwikkelde programma;
3. creëren van een aanbod van enkele ervaren catecheten die bereid zijn om andere catecheten te coachen.

B. Ambtsdragersbijeenkomst zomer 2016

De commissie stelt voor om opnieuw een ambtsdragersbijeenkomst te beleggen in juni a.s. Als (werk)thema voor deze ambtsdragersbijeenkomst stellen we "Het gezin centraal"

- Toerusting ten behoeve van de huisgodsdienst.
- Jongeren en het verbond: Jongeren en de heilige doop.
- 'Het gezin zijn' in 2016.

De 'werkgroep gezin' van KGJO zal hierbij worden betrokken.

Datum bijeenkomst: vrijdagmiddag/avond 10 juni 2016 te Barendrecht.

Genoemde zaken zijn akkoord.

Notitie Rotterdam-Zuidwijk vluchtelingenproblematiek

De stuurgroep van diverse kerken en organisaties van de vluchtelingenopvang heeft vergaderd. De opening van het centrum in de Beverwaard zal wel in juni 2016 zijn. Het is nog onduidelijk wat de doelgroep is. Als er vragen zijn over bijvoorbeeld statushouders kunnen we advies vragen bij organisaties die zich hiermee bezighouden. De classis besluit dat het werk onder de vluchtelingen zoveel mogelijk bij de plaatselijke gemeenten moet liggen. Wel kan ook advies worden gevraagd bij het Inloop- en Bijbelhuis 'In de Gouwstraat'.

Sluiting

De volgende vergadering is op vrijdagavond 22 april en/of 16 september 2016. De gemeente Rotterdam-IJsselmonde is dan de roepende kerk. In de maanden april/mei 2016 zal weer kerkvisitatie worden gehouden. Ouderling M. Bal sluit de bijeenkomst op de gebruikelijke wijze.

K. Bel, scriba classis Rotterdam

VERSLAG VERGADERING CLASSIS GOUDA 5 FEBRUARI 2016

Namens de roepende kerk van Boskoop opent ds. J.J. Tanis de vergadering. Hij memoreert het overlijden van de oud-ambtsdragers M.C. den Heijer, die van

1995 tot 2012 de gemeente van Benthuizen gediend heeft als diaken en J. de Visser, die van 1977 tot 1980 in de gemeente van Gouda diaken was en vanaf 1980 tot 2000 ouderling. Ds. H.A. van Zetten leidt de vergadering. De classis wacht de proef af van het Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening voor het digitale documentenverkeer met de classis-gemeenten.

Bij het jaarbericht 2015 van Cedrah komt de wilsverklaring voor zorg op reformatorische grondslag ter sprake. Deze verklaring zal verder uitgewerkt worden en verspreid worden. Cedrah onderzoekt in Moerkapelle de mogelijkheid een hospice te openen, waarbij de kerken in de participatie betrokken worden. Bij de behandeling van het jaarrapport van Sirjon komt de samenwerking met Cedrah met betrekking tot de ondersteunende diensten aan de orde. De Commissie van Advies denkt intensief mee over het inhoud geven aan de identiteit van de zorgverlening en binnen de organisatie. De classis waardeert deze ontwikkelingen.

De bijdrage 2016 voor de classicale evangelisatie - het inloophuis "het Kompas" te Den Haag - bedraagt € 3,- per lid en dooplid.

Voor de te houden Particuliere Synode op 21 april a.s. worden gekozen: ds. G. Clements, ds. W. Harinck, ds. G.W.S. Mulder en ds. H.A. van Zetten. Voor de ouderlingen: J. Bloemendaal, P.A. van Bokhoven, A.G. Bregman en G.M. van Winkelen.

Een gemeente heeft naar aanleiding van een praktijksituatie een vraag over de reikwijdte van de kerkelijke grenzen. De vergadering spreekt uit de bestaande - geografische - lijn te willen blijven volgen en stelt daarbij vast:

1. Het aansluiten bij een plaatselijke gemeente is een vrijwillige zaak; daarbij hebben wij ons te voegen naar de orde van de kerk.
2. Men is lid in de Gereformeerde Gemeente waar men woont of in een nabij gelegen gemeente, zonder een andere gemeente te passeren.
3. Blijft een lid in gebreke om bij verhuizing de attestatie op te vragen, dan is de kerkenraad gehouden het betreffende lid/leden pastoraal te begeleiden. Volhardt men in het niet opvragen van de attestatie, dan kan dit gevolgen hebben voor het lidmaatschap zelf.
4. Gemeenteleden behoren zich constructief te voegen naar de kerkelijke orde, waarvoor zij bij het afleggen van openbare belijdenis hun ja-woord gegeven hebben.

Ook heeft deze gemeente een vraag over de door de Generale Synode geadviseerde afdrachten. In totaal gaat het om een aanzienlijk bedrag. Er zijn gemeenten die deze geadviseerde bedragen niet geheel of in het geheel niet afdragen, waardoor de anderen

gemeenten meer moeten afdragen dan feitelijk nodig is.

Uit de bespreking blijkt dat de classis zich in dit punt herkent. Wanneer alle gemeenten hierin hun verantwoordelijkheid zouden verstaan, zou de bijdrage voor de andere gemeenten die wel het gevraagde bedrag geven, lager kunnen zijn. Het doorsturen van dit punt naar de Particuliere Synode blijft achterwege omdat vanuit de vergadering wordt opgemerkt dat dit ook onderwerp van gesprek is op de Generale Synode zelf. Bovendien hebben de betreffende deputaties mandaat van de Generale Synode om zelf actie te ondernemen. En dit gebeurt in de praktijk ook.

Ouderling J.J. Buitenhuis van de roepende kerk van Boskoop sluit de vergadering op de gebruikelijke wijze af.

J. Bloemendaal, scriba

AMBTJUBILEUM OUDERLING J.H. DOEVEN TE HOUTEN

Begin januari was het 40 jaar geleden dat broeder Doeven voor het eerst in het ambt van diaken is bevestigd. Dat was begin januari 1976. Hij werd bevestigd tot diaken van de Gereformeerde Gemeente van Utrecht. Vanaf januari 1981 tot aan de instituering van

de Gereformeerde Gemeente te Houten op 23 november 1989 diende hij onze moedergemeente in het ambt van ouderling. Vanaf die datum tot op de dag van vandaag dient broeder Doeven onze gemeente in het ambt van ouderling. Veertig jaar mag hij Gods gemeente dienen als ambtsdrager. Veertig jaar vrijwilligerswerk... dat wordt beloond. Niet door de mensen maar door de Heere. De Bijbel zegt: "En als de overste Herder verschenen zal zijn, zo zult gij de onverwelkelijke kroon der heerlijkheid behalen" (1 Petrus 5:4).

Ter gelegenheid van dit jubileum was er op 20 januari in de Eskol-kerk in Houten een bijeenkomst voor de familie Doeven, de gemeente en een aantal genodigden. Het was een goede en druk bezochte avond. Velen toonden hun belangstelling en kwamen om het echtpaar Doeven te feliciteren. Tijdens de receptie liet ouderling C.K. van der Ent een PowerPoint presentatie zien met foto's uit de laatste 40 jaar. Hij hield namens kerkenraad en gemeente een hartelijke toespraak waarin hij broeder Doeven bedankte voor al zijn ambtelijke werkzaamheden en hem Gods zegen toewenste. Het Eskol-koor en het Eskol-jongerenorkest bracht een paar geestelijke liederen ten gehore. Het cadeau van de gemeente werd aangeboden door mevr. Jacobine Den

Hertog. Broeder Doeven en zijn vrouw kregen als blijk van waardering voor hun inzet in het gemeentewerk een 10-daagse reis aangeboden naar Israël.

In zijn dankwoord wees broeder Doeven op Gods trouw en genade waardoor hij al die jaren de gemeente en het geheel van de Gereformeerde Gemeenten heeft kunnen en mogen dienen. 'Het was de Heere, Die ons deze avond schonk om in liefde en saamhorigheid samen te zijn. Aan ons werk kleeft tekort en schuld, maar we hebben het mogen doen uit liefde tot Christus en Zijn gemeente. Soli Deo Gloria!, zo eindigde broeder Doeven zijn dankwoord.

Ds. C.G. Vreugdenhil besloot deze avond met het lezen van Psalm 42 en het voorgaan in dankgebed.

Kerkenraad

Geref. Gemeente Houten

MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2015

Pag. 160, **gemeente**

CAPELLE AAN DEN IJSEL-WEST

Scriba van de diaconie is nu:

B.G. Zuiddam, Giraffestraat 34,

3064 LD Rotterdam,

tel. (010) 4503054,

e-mail: bgzuiddam@gmail.com

Berichten

HBO-OPLEIDING VAN DE CGO

Informatie over onze hbo-opleiding wordt gegeven op woensdagavond 11 mei en woensdagavond 15 juni in het gebouw van Driestar *educatief* te Gouda.

Er zijn drie studie-varianten:

- Basisprogramma (Algemene variant), met vakken als Oude Testament, Nieuwe Testament, Dogmatiek, Ethiek, Kerkgeschiedenis, Praktische Theologie;

- PW-programma (Pastoraal werk), met vakken als Communicatie, Diaconaat, Evangelistiek, Filosofie, Liturgiek;

- GL-programma (Godsdienstleraar), met vakken als Godsdienstpedagogiek en Vakdidactiek (het pedagogisch-didactisch deel van de opleiding wordt gevolgd via Driestar *educatief*)

Studenten die de studie-variant Pastoraal werk of Godsdienstleraar volgen, volgen ook keuzevakken als Catechetiek, Missiologie, Pastorale psychologie of Pastoraat en

ziekte. Deze studenten lopen ook stage en schrijven een scriptie.

Voor meer informatie: www.cgo.nu/hbo-opleiding/Voorlichting 2016.

DAMES- EN KINDERKLEDINGBEURS TE EDE

Tweedehands dames- en kinderkledingbeurs op 17 maart, van 9.00 tot 10.30 uur en van 19.00 tot 20.30 uur. Locatie: Petrakerk van de Geref. Gemeente te Ede, Lunterseweg 25. De opbrengst is o.a. voor aflossing kerkbouwschuld.

VERKOPING TE KRABBENDIJK

Verkoop door de vrouwenvereniging Weest een zegen te Krabbendijke op woensdag 16 maart, van 14.00-16.30 uur en van 19.00-20.00 uur, in het verenigingsgebouw van de Geref. Gemeente aldaar, ingang Dorpsstraat. De opbrengst is t.b.v. het zendingswerk.

ZANGAVONDEN

Geldermalsen

(Paas)zangavond (met samenzang) op 19 maart, aanvang: 19.30 uur, in de Bethelkerk te Geldermalsen, Laan van Leeuwenstein 10, m.m.v. het Siloahkoor, het mannenensemble Resonans, het gemengd koor De Lofstem, twee organisten, bewoners van woonlocatie De Rietfluit en deelnemers van dagactiviteitencentrum De Linge-Oever. Collecte voor aanschaf nieuwe (rolstoel)bus voor personenvervoer bewoners woonlocatie De Rietfluit.

Scherpenzeel

Zangavond op zaterdag 12 maart, aanvang: 19.30 uur, in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente van Scherpenzeel, Renes 121, m.m.v. de gemengde koren Bel Canto uit Zwolle en Opent uwen mond uit Scherpenzeel. Meditatie door: ds. A. Verschuure.

FIETSTOCHT DOOR BOLLENSTREEK

Fietstochten van 20 en 40 km door Bollenstreek op zaterdag 9 april. Start tussen 9.30 en 11.30 uur. Locatie Crocussenstraat 2A, Lisse. Deelnamekosten: volwassenen € 5,-, kinderen € 2,-. Opbrengst is t.b.v. MAF. Zie: www.salemkerk.nl/Fietstocht-bollenstreek

Kerkdiensten

ZONDAG 13 MAART 2016

Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Aalst 14.30 uur ds. J. van Rijswijk; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam 10.00 uur ds. G. Heijkamp 18.00 uur stud. E.J. Boudewijn; Apeldoorn 15.30 uur (H.D.) ds. J. van Laar; Arnhem 16.00 uur (H.D.) ds. A. Schreuder; Barendrecht 10.00 uur ds. J. Mijnders; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Clements; Berkenwoude 19.00 uur ds. H.A. van Zetten; Bodegraven 10.00 uur ds. M. Golverdingen en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Borssele 18.00 uur ds. R.A.M. Visser; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. G. Pater; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 15.30 uur ds. D.W. Tuinier; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Deventer 18.30 uur ds. B. Labee; Dinteloord 14.30 uur stud. M.H. Schot; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Dordrecht 9.30 (H.A.) en 17.00 uur ds. H. Hofman; Ede 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. B. Labee; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Enkhuzen 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enter 18.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. C. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. H.A. van Zetten; Goudswaard 10.00 uur ds. G.J. van Aalst en 15.00 uur ds. J. van Belzen; 's-Gravenpolder 18.00 uur ds. S.W. Janse; Groningen 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 17.00 uur ds. C. Harinck; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Hendrik-Ido-Ambacht 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. M. Joosse; Herkingen 14.30 uur ds. P.D. den Haan; Hilversum 16.00 uur (H.D.) ds. P. Mulder; Hoofddorp 19.00 uur ds. J.S. van der Net; Hoogvliet 16.30 uur ds. M. Golverdingen; Houten 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. J. IJsselstein; Kamperland 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Kapelle-Biezelinge 15.30 uur ds. A.J. de Waard; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Kruijningen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Bredeweg; Leerdam 19.00 uur ds. L. Blok; Leiderdorp 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. J.S. van der Net; Lelystad 15.30 uur ds. R. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Meeuwen 15.00 uur ds. G. Pater; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. C. Harinck en 18.30 uur ds. S. Maljaars; Mijdrecht 19.00 uur

ds. L. Terlouw; Moerkapelle 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. W. Harinck; Nieuw-Beijerland 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwer ter Aa 10.00 uur ds. M.J. van Gelder; Nieuwerkerk 18.00 uur ds. A.P. Baaijens; Nijkerk 9.30 en 14.30 uur ds. A. Verschuure; Nisse 14.30 uur ds. S.W. Janse; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 18.00 uur ds. A.J. Gunst; Oostburg 18.30 uur ds. G.J. Baan; Oosterend 11.30 en 16.30 uur ds. M. Mondria; Oosterland 10.00 en 18.30 uur ds. J. van Belzen; Oostkapelle 9.30 en 16.00 uur stud. W. Mouw; Oostvoorne 19.00 uur ds. H. Brons; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Oud-Beijerland 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Ouddorp 14.30 uur ds. K. Boeder; Poederloijen 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Poortvliet 10.00 uur en 18.30 uur stud. M.H. Schot; Puffershoek 10.00 uur ds. A.J. Gunst en 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Rhenen 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.00 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. A. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 16.00 uur ds. M.J. van Gelder; Rotterdam-Centrum 19.00 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. J.W. Verweij; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. H. Paul en 15.30 uur ds. W.A. Zondag; Scherpenisse 9.30 en 14.00 en 18.30 uur stud. J.B. Huisman; Scherpenzeel 18.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 18.45 uur ds. R. Kattenberg; Sint Anna-land 14.30 uur ds. C. Sonneveld; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karel; Soest 19.00 uur ds. W. Visscher; Spijkenisse 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Sprang-Capelle 14.30 uur ds. E. Bakker; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. B. van der Heiden; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. P. Mulder; Utrecht 10.00 (H.D.) en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. G.J. Baan; Waarde 9.30 uur (H.D.) ds. D.W. Tuinier; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 10.00 uur ds. J.J. van Eeckevel en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 18.30 uur stud. W. Mouw; Westzaan 10.00 en 15.30 uur stud. E.J. Boudewijn; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W.A. Zondag; Wolphaartsdijk 9.30 uur en 18.00 uur ds. C. van Krimpen en 14.00 uur ds. G.J. Baan; Zeist 10.00 uur ds. M. Karens en 18.30 uur ds. J.J. van Eeckevel; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. Tanis; Zwijndrecht 9.30 uur stud. J. de Kok; Zwolle 19.00 uur ds. A. Schot.

DINSDAG 15 MAART 2016

Aalburg 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Amersfoort

19.30 uur ds. W. Visscher; Barendrecht 19.30 uur ds. A. Schot; Brakel 19.30 uur ds. J. van Laar; Drachten 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. S.W. Janse; Oosterland 19.30 uur ds. J. van Belzen; Soest 19.30 uur ds. D. de Wit; Terwolde - De Vecht 19.30 uur stud. M.T. Al-Chalabi.

WOENSDAG 16 MAART 2016

Alphen a/d Rijn 15.00 en 19.30 uur (Biddag) ds. S. Maljaars; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Den Helder 10.00 en 15.30 uur (Biddag) ds. G.W.S. Mulder; Eindhoven 15.00 en 19.30 uur (Biddag) ds. J. van Rijswijk; Goudswaard 9.30 en 14.30 uur (Biddag) ds. A. Verschuure en 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; Hilversum 14.30 en 19.45 uur (Biddag) ds. W. Visscher; Hoofddorp 10.00 en 16.00 uur (Biddag) ds. G.J.N. Moens; Hoogeveen 19.30 uur ds. J.J. van Eeckevel; Hoogvliet 15.00 en 19.45 uur (Biddag) ds. H. Brons; Meeuwen 9.30 uur (Biddag) ds. M. Mondria en 19.30 uur ds. E. Bakker en 15.00 uur ds. E. Bakker; Melissant 19.30 uur ds. J. van Belzen; Naaldwijk 14.30 en 19.30 uur (Biddag) ds. C.A. van Dieren; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. J.S. van der Net; Oosterend 14.30 en 19.00 uur (Biddag) ds. G. Heijkamp; Opperdoes 15.00 en 19.30 uur (Biddag) ds. K. Boeder; Poederloijen 14.30 en 19.00 uur (Biddag) ds. A.T. Huijser; Puffershoek 15.00 en 19.30 uur (Biddag) ds. H. Hofman; Rhenen 19.30 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 14.30 en 19.30 uur (Biddag) ds. B. van der Heiden; Rotterdam-Centrum 10.00 en 15.00 en 19.45 uur (Biddag) ds. J.W. Verweij; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 14.30 en 19.30 uur (Biddag) ds. G.M. de Leeuw; Rotterdam-Zuidwijk 15.00 en 19.45 uur (Biddag) ds. R. Kattenberg; Scherpenisse 19.30 uur (tijdrede) ds. J.M.D. de Heer; Werkendam 19.30 uur ds. M. Karens; Westzaan 15.00 en 19.30 uur (Biddag) ds. S.W. Janse; Wierden 15.00 en 19.30 uur (Biddag) ds. A. Schot.

DONDERDAG 17 MAART 2016

Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. G. Hoogerland; Dinteloord 19.30 uur ds. L. Blok; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. G. Beens; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. B.J. van Boven; Oud-Beijerland 19.30 uur ds. F. Mulder; Oude-Tonge 19.30 uur ds. G. Pater; Sliedrecht 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. M. Mondria; Westkapelle 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Zwijndrecht 19.30 uur ds. C.J. Meeuse.

VRIJDAG 18 MAART 2016

Scherpenzeel 14.00 uur (huw.bev.) ds. A. Verschuure.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 13 MAART 2016

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart; Merkssem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merkssem) 10.00 uur ds. A.P. Baaijens en 17.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 17.00 uur evang. S. de Visser.

Advertenties

Het heeft de Heere behaagd tot onze diepe droefheid, na een periode van afnemende krachten en gedachten, uit ons midden weg te nemen onze lieve, zeer zorgzame moeder, groot- en overgrootmoeder

Elisabeth Willemina Fredrika Mol - Hoolhorst

sinds 22 mei 2015 weduwe van Jan Mol V.D.M.

in de leeftijd van 99 jaar.

Lunteren: J. Mol
P. Mol - Plaisier
Otterville, Canada: A. Mol
W.L. Mol - Vlot
Lunteren: C. Evers - Mol
H. Evers
Rijssen: M.A. Mol
H. Mol - Steunenberg
Rijssen: E.J. Pluimers - Mol
H. Pluimers
Klein-, achter- en
achter-achterkleinkinderen

We zijn het personeel van zorgcentrum 'Huize Maranatha' veel dank verschuldigd voor de liefdevolle verzorging.

28 februari 2016
Keizersdijk 4 kamer 11 afd. de Lelie
7462 JB Rijssen

Correspondentieadres: Familie M.A. Mol
Markeloseweg 21
7461 EB Rijssen

De begrafenis heeft plaatsgehad op vrijdag 4 maart jl. op de gemeentelijke begraafplaats 'Het Lentfert' aan de Schapendijk in Rijssen.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Te huur: 4-pers. vakantiewoning
aan de rand van **Aagtekerke**, 2km van
Domburg, vrij uitzicht, grote tuin.
www.huisjevanhoutinaagtekerke.nl

Kamer te huur in Rotterdam Kralingen
voor student of werkende (v).
Mail: oikos.kamer@gmail.com
of bel: 06-59575631.

Te Huur: garagebox met elektra
in Krimpen aan den IJssel.
Inlichtingen: 06 - 51 19 85 65.

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Hardinxveld-Giessendam heeft met droefheid kennisgenomen van het overlijden van mevrouw

E.W.F. Mol-Hoolhorst

weduwe van ds. J. Mol, in de leeftijd van 99 jaar.

Van eind 1966 tot januari 1974 heeft de familie Mol in het midden van de gemeente gewoond. Vanaf september 1969 diende ds. Mol de gemeente als predikant.

Mevrouw Mol heeft haar man steeds in alle getrouwheid terzijde gestaan.

De Heere gedenke de kinderen en het verdere nageslacht in dit grote verlies en Hij heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad, ds. W.J. Karels, preses
C.A. Blom, scriba

Hardinxveld-Giessendam, 29 februari 2016

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Werkendam heeft met droefheid kennisgenomen van het overlijden van de vrouw van onze oud-predikant

Mevrouw E.W.F. Mol - Hoolhorst

Zij heeft in onze gemeente als domineesvrouw van 1986-1992 naast haar man een grote plaats mogen innemen.

Haar hartelijkheid en meeleven met de gemeente blijft in onze herinnering. De HEERE mocht Zich ontfermen over de kinderen en het nageslacht. Hij doe hen Zijn rijke vertroosting ervaren (Ps. 145:6 berijmd).

Namens de Kerkenraad, ds. M. Karens, preses
J.A. de Ron, scriba

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Drachten heeft met ontroering kennis genomen van het overlijden van mevrouw

E.W.F. Mol - Hoolhorst

weduwe van ds. J. Mol, in de leeftijd van 99 jaar.

Met innige liefde en betrokkenheid heeft zij samen met haar man, die onze gemeente als emeritus-predikant bijna zeven jaar getrouw heeft gediend, een grote plaats in onze gemeente en onze harten mogen innemen.

De Heere gedenke en vertrooste de kinderen, klein- en achterkleinkinderen in dit grote verlies en heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad van de
Gereformeerde Gemeente te Drachten, G. Jongma, preses
H. de Boer, scriba

Drachten, 29 februari 2016

'Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht, over weinig zijt gij getrouw geweest, over veel zal ik u zetten; ga in, in de vreugde uws heren'

Matthéüs 25: 23

Het Curatorium en de docenten van de Theologische School van de Gereformeerde Gemeenten te Rotterdam geven met leedwezen kennis van het overlijden van haar oud-curator

ds. Chr. van der Poel

Vanaf 1984 tot 2001 nam hij een gewaardeerde plaats in ons midden in. Onze school had de liefde van zijn hart en in zijn omgang met de studenten betoonde hij altijd hartelijk meeleven en oprechte betrokkenheid.

Hij heeft nu het loon van een getrouwe dienstknecht mogen ontvangen, uit genade om de verdienste van Jezus Christus, Die in zijn prediking centraal stond.

De Heere vertrooste en ondersteunde zijn kinderen, klein- en achterkleinkinderen en de verdere familie. Bovenal heilige de Heere deze roepstem aan ons aller hart.

Namens het Curatorium: ds. J.J. van Eckeveld, voorzitter
ds. M. Karens, secretaris

Namens de docenten: ds. A. Moerkerken
ds. G.J. van Aalst
ds. P. Mulder

Cedrah Wonen, zorg en diensten vanuit een reformatorische levensovertuiging

Van maaltijdservice tot huishoudelijke hulp

Ontdek welke diensten wij aanbieden op cedrah.nl.

Cedrah biedt wonen, zorg en diensten aan ouderen die bewust kiezen voor een organisatie met een reformatorisch identiteitsprofiel. Cedrah gaat uit van de Gereformeerde Gemeenten in Zeeland en Zuid-Holland en de Christelijke Gereformeerde Kerken in Rotterdam en omgeving.

Meer informatie? Bel naar 0118 67 66 00,
mail naar zip-info@cedrah.nl of ga naar cedrah.nl.

Cedrah
Wonen · Zorg · Diensten

Nieuw licht op Lodenstein

J. van LODENSTEYNS
UYT-SPANNINGEN,

Documentatieblad Nadere Reformatie

Neem een abonnement en ontvang een gratis boek!

www.ssnr.nl/dnr/

Titus Close (deel 1):
De wilde jager werd door Gods genade van een leeuw een lam
à € 3,50

Titus Close (deel 2):
Roept uit aan alle stranden

Uitgebreid verslag van het leven en sterven van de zendeling Titus Close
Met aantekeningen uit het dagboek van deze 'wilde jager'

à € 7,50

Samen nu slechts € 10,-

Boekhandel-Uitgeverij van Wijngaarden

Vliegersvelderlaan 15
3771 XE Barneveld Tel. 0342 - 417 335
Fax 0342 - 417 335

Vakantiewoning "Haus Irmgard"

Gelegen op de Hunsrück (Duitsland)
± 25 km vanaf de moezel en
± 25 km vanaf de Rijn. 25 slaappleatsen,
onderverdeeld in div. appartementen.
www.hausirmgard.nl
0049-67653799946

TE HUUR IN RIJSSEN week 30 en 31,
ons huis in nieuwe wijk van Rijssen,
met vrij uitzicht en fijne tuin dicht
bij kerken en winkels en bos op
loopafstand. hov59@solcon.nl
Tel. 0548 518090.

Gezellige boerderijcamping Bruinisse.

Ruime plaatsen.
Verhuur SAFARITENT / stacaravans.
Ook stalling! Tel. 0111 - 48 25 23
www.dewelblok.nl

Heel veel Aanbiedingen!

www.derooboeken.nl
078-6124081

HARKES
Begravenissen

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

kina
begravenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Praktijk den Uijl

biedt hulp vanuit een Bijbelse visie aan kinderen, jongeren en volwassenen bij o.a:

- Verlies- en rouwverwerking
- Seksueel misbruik en seksverslaving
- Opvoedingsvragen en opvoedingsondersteuning
- Laag zelfbeeld en faalangst
- Problemen binnen huwelijk, gezin en/of relatie
- Weinig zelfvertrouwen
- Arbeidsproblemen en burn-out
- Vragen rondom persoonlijkheid en gedrag
- Talent en hoogbegaafd
- Andere problemen waar u mee 'zit' en over wilt spreken

Veelal worden de gesprekken (gedeeltelijk) vergoed vanuit de aanvullende verzekering. Informeer hiervoor bij uw zorgverzekeraar.

psychosociale hulpverlening & contextuele therapie

Wormerhoek 14M
2905 TX Capelle a/d IJssel
010 - 7 411 411
06 43 85 85 08
info@praktijkdenuijl.nl

Gesprekslocaties in Capelle a/d IJssel, Barneveld en Yerseke

www.praktijkdenuijl.nl

Te huur a/d rand van Utrecht, vrijstaande woning met grote schuur van 150 m². Tel. 06-15524954.

ES Vakanties

Vakanties in eigen sfeer

Voordelig met het hele gezin in eigen sfeer naar zon, water en bergen? Vanaf € 495,- per week staat uw **stacaravan in Oostenrijk** klaar. Nederlandstalige kerkdiensten en animatieteam voor jong en oud. Info: www.es-vakanties.nl of bel: 0553030083.

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Buurtlaan West 26
3905 JR Veenendaal

T 0318 - 526641

Begrafenisverzoorgers

E info@phvanderleer.nl

P.H. van der Leer

W www.phvanderleer.nl

G. Wegenaar

24 uur per dag bereikbaar

Psychologiepraktijk Van Pelt

Behandeling van volwassenen met psychische problemen

De Jagerweg 260 • 3328 AA Dordrecht
T 06-12679989 • E info@praktijkvanpelt.nl
www.praktijkvanpelt.nl

VACATURE VOORZITTER COLLEGE VAN BESTUUR

BENT U EE
VERBINDE

?

WWW.WARTBURG.NL/CVB

Tegels... als geen ander

Ook bij Kroon
TEGELOUTLET
veel keuze, vanaf
€ 3,95 / m²

Vloertegels en wandtegels
Meer dan duizend soorten
Vakkundig advies en gelegd
Vloerverwarming
Altijd scherpe prijzen

KROON
VLOEREN IN STEEN

Energieweg 8c, Meerkerk | tel. 0183-354225 | www.kroonvloereninsteen.nl

HUDSON TAYLOR

Stichting Bijbelse Hulpverlening China

Cong wil leren over de Bijbel

De kerk in China groeit. De Hudson Taylor Stichting ondersteunt met:

- Onderwijs
- Lectuur
- Toerusting
- Diaconaat

www.hudsontaylor.nl

Help mee. Steun ons!
NL56 RABO 0347 3760 29

Bonisa wandeltocht voor 'Vroege Vogels'

In de vroege morgen organiseren we een prachtige duinwandeling onder begeleiding van verschillende gidsen. Zij hebben veel kennis in huis over dit gebied en kunnen u hierover veel laten zien en horen.

Datum: D.V. zaterdag 16 april 2016
 Locatie: waterleidingduinen/De Zilk
 Start: 06.30 uur (+/- 1,5 uur)

Het is exclusief bestemd voor wandelaars en bovendien mag je lekker struinen buiten de paden. Voor de kinderen is er een leuke quiz aanwezig, waarbij ze een presentje kunnen verdienen! Na de wandeling staat er een heerlijk ontbijt klaar in het verenigingsgebouw van de Ger.Gem. te Lisse.

Verplicht aanmelden voor 1 april 2016:
 bonisa_bollenstreek@outlook.com/
 06 30 71 19 97. Intree duinen en ontbijt:
 volwassene €10/kind €5/gezin €30

*Na aanmelding ontvangt u verdere info

www.bonisa.nl

Doorgeven van het Woord!

Vakantie en rust in de prachtige Eifel!
 Tel. 0049 6594 258990en
www.huizesolagratia.nl

Vrouw zoekt woning (bij voorkeur huur) in omgeving Rotterdam/Gouda.
 Tel. 06-23444929.

BESCHERMD WONEN
 vanuit de christelijke identiteit in de omgeving van Nunspeet.

Heb je een beperking en wil je in een rustige omgeving met meer of minder begeleiding wonen, dan ben je van harte uitgenodigd voor een vrijblijvend kennismakingsgesprek.

Er is nog 1 plaats vrij. Voor meer info of een afspraak, bel 06-19138055.

Uitgesneden teksten div. modellen

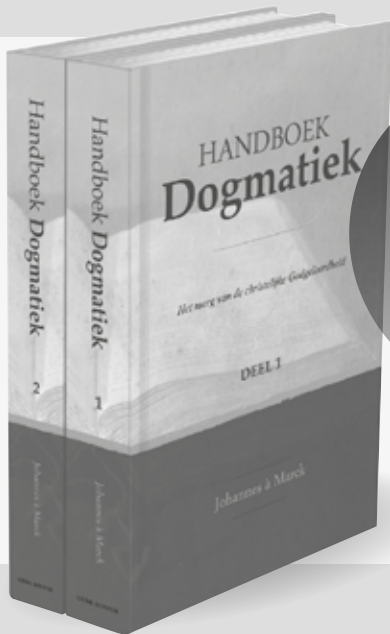
Info: tel. 06-16870314 of mail
houtsnijderdikkenberg@kliksafe.nl

Te huur in AAGTEKERKE onze 2-onder-1-kap woning. Week 30 en 31.
 Tel. 06-27828235.

VAN STAVEREN
 Begrafenisverzorging
 Sumatrastraat 11 ~ 2405 EM Alphen aan den Rijn
 Dag en nacht bereikbaar, in elke regio
 (0172) 23 33 38
Wij verzorgen alleen begravenissen

De Verrassing
 Bungalowpark
 Welkom terug op ons park!
 Al 60 jaar verrassend op Texel!
www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

VERSCHENEN

HANDBOEK DOGMATIEK Johannes à Marck

intekenprijs
89,50

Prijs na 31-12-2016: **99,50**

Dit *Handboek Dogmatiek* is een gedegen naslagwerk voor de belangrijkste kernzaken die de christelijke geloofsleer betreffen. Het is een heruitgave van *Het merg van de christelijke godgeleerdheid*, van Joh. à Marck (1656-1731). Generaties gereformeerde theologiestudenten zijn door dit werk gevormd. Ook Ds. G.H. Kersten verwijst in zijn *Gereformeerde Dogmatiek* veelvuldig naar dit klassieke werk. Zorgvuldige hertaling heeft geresulteerd in een goed leesbare en toegankelijke tekst. Kortom, een compleet Handboek van de geloofsleer voor iedereen die zich wil funderen op de Schriftuurlijke leer van onze vaders.

Dr. J. A. Bunt – digitalisering/overzetting in huidige spelling
 Mw. R. Pieterman/dhr. A.A. Roukens - redactie
 Geb. 2 delen totaal 1385 blz.

Kijk op onze site voor een uitgebreide inhoudsopgave en een leesfragment.

verkrijgbaar bij de boekhandel

bezoek onze webwinkel
www.gebrkoster.nl

Uitgeverij Boekhandel

Gebr. Koster
 Nairacstraat 17, Barneveld
 tel. 0342 – 41 69 86

SHG al meer dan 35 jaar een begrip

SHG
Stichting Arbeidsrecht en Gezondheid

Kraamzorg
0187 - 48 91 73
B.g.g. 0342 - 49 21 55

Thuiszorg
0166 - 65 26 05

Maandag t/m vrijdag
van 9.00 tot 11.00 uur
Vrijdag ook van 19.00 tot 21.00 uur

Zie voor informatie en aanmelden www.shgzorg.nl

Begravenisonderneming STAM
Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
Tel. 078 6919005 - **Geen crematies** -

Psychologenpraktijk Brouwer

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

Hulpverlening aan kinderen, jongeren en volwassenen

Bij o.a.: ADHD · angst · burn-out · depressie · faalangst · fobie · gedragsproblemen · identiteitsproblemen · lichamelijke spanningsklachten · negatief zelfbeeld · onzekerheid · opvoedingsproblemen · paniek · piekeren · PDD-NOS · relatieproblemen · slaapproblemen · somberheid · spanning · stress · syndroom van Asperger.

Voor verdere informatie en aanmelding:

T 0180 - 42 69 55
E info@psychbrouwer.nl
I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in Ridderkerk, Barneveld en Meteren

WEEK VAN ZORG EN WELZIJN
ZO WERKT ZORG

Zo werkt Zorg in Salem!

Open Dag

D.V. zaterdag 19 maart a.s.
10.00 tot 14.30 uur

Kijk voor het volledige programma op: www.salem.nl

Vlietlaan 2 - 2986 AZ Ridderkerk
T 0180 - 452 152 - F 0180 - 452 158
E verpleeghuis@salem.nl - www.salem.nl

Acquisitie n.a.v. deze advertentie stellen wij niet op prijs.

WOLVEN MET ZORG
Salem

Fiscaal advies voor predikanten & administratieve ondersteuning voor kerkenraden

Drs. Arjan Pul RB
Belastingadviseur

- Ruime ervaring in het verzorgen van aangiften en aanverwante fiscale zaken
- Administratieve ondersteuning kerkenraden (salarisverwerking kosten e.d.)
- Netwerk voor kerkrechtelijke vraagstukken en schuldhulpverlening

Van Lienden & Kooistra
— ACCOUNTANTS ADVISEURS —

Barneveld 0342 - 400 625 Rhenen 0317 - 615 686 vlkadvisers.nl/predikanten

Colofon

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. G.J. van Aalst

Redacteurs:
ds. B. Labee, ds. C. Neele

Bijdragen van medewerkers
ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E gjvanaalst@klikSAFE.nl

Boeken ter recensie
ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@klikSAFE.nl

Meditaties
ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
T 010-5017707
E c.neele@klikSAFE.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten
redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsen 131
2985 SC Ridderkerk
T 0180-420865, F 0180-423583
E jj.verhage@klikSAFE.nl
Aanlevertijd: Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900, F 0348-483599
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan
Verloop drukkerij,
postbus 33, 2950 AA Alblisserdam
T 078-6912899, F 078-6919536
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,15 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
F 0348-483599
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te
Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 13,00 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 26,- per jaar + extra portokosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres Noord-Amerika
Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
E purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Ds. Labee over: Roeping tot 'visser der mensen'? [2]

Kan een roeping tot predikant in het leven ook een andere functie hebben? Ik bedoel dat je er vele jaren mee -en tegen- vecht als iets onhaalbaars en dat het nooit uitkomt, nooit praktisch wordt? Ligt het gevaar dan niet op de loer dat de boze door deze ervaring je hele staat aanvecht en je in de grootste twijfels brengt?

Drang of drijving

In aansluiting op wat we vorige keer schreven, nog enkele gedachten over de roeping tot het ambt van dienaar des Woords. Een vraagsteller schrijft over een langdurige worsteling met deze dingen en vraagt zich af of de Heere wellicht een andere weg wijst. Allereerst moeten we opmerken dat de 'drijving' tot het ambt van herder en leraar wezenlijk geen andere functie kan hebben. Maar het kan wellicht gaan om een innerlijke 'drang'. Zonder Geesteslicht zal overigens het onderscheid tussen 'drang' of 'drijving' niet duidelijk zijn en kan dat een jarenlange strijd geven. De bekende Spurgeon schrijft zo heel nuchter in zijn 'Pastorale Adviezen' (deel 1): 'Ieder christen, die daartoe bekwaam is, heeft het recht om het zaad van het Evangelie uit te strooien. Meer dan dat: hij heeft niet slechts het recht, maar het is zijn plicht, dit levenslang te doen'. Maar hij schrijft óók: 'Niet allen worden geroepen om te arbeiden in het Woord en de leer of om ouderling te zijn of het ambt van bisschop te bekleden. Ook moeten niet allen zulk werk zoeken, daar de vereiste gaven nergens aan állen worden beloofd. Slechts zij moeten zich aan zulk belangrijk werk wijden, die gelijk de apostelen gevoelen, dat zij die bediening ontvangen hebben. Niemand mag zich als onderherder in de schaapskooi indringen; hij moet zijn oog

gevestigd houden op de opperste Herder en Zijn wenk en bevel afwachten. Iemand die wil optreden als gezant van God, moet wachten op de roeping van Boven.'

Andere taak

De liefde tot de Heere en Zijn dienst, als vrucht van de ware bekering, kan zeker werkzaam doen zijn met de vraag of de Heere ons wil gebruiken. Graag laten we nogmaals Spurgeon horen: 'Voor hen, die Hij roept om in Zijn Naam te spreken, opent God gewoonlijk Zelf de deur. Ongeduld zou de deur openstoten of intrappen, maar het geloof wacht op de Heere, Die op het juiste moment een gelegenheid geeft'. Het is een onderzoek waard of die afhankelijke houding ons niet onbekend is. Vanuit dat stille opzien dat de Heere niemand nodig heeft in Zijn dienst, maar wel kleine -in zichzelf onbekwame- mensjes uit het stof wil roepen tot het werk in de wijngaard. Het is niet ondenkbaar dat de levensleiding van de Heere niet op de juiste wijze verstaan wordt. Of dat de Heere een heel andere plaats toeschikt dan de pastorie. Wellicht mag dan achteraf enig licht vallen op de onbegrepen weg die achter ligt...

Aanvechting

Niemand zal er van opkijken als we schrijven dat het begrijpelijk is dat satan afkomt op iemand die -met genade bedeede- deze worsteling kent. Als het dan niet de tijd of de weg van de Heere is om 'visser der mensen' te zijn, zou dan de genadestaat wel waar zijn? Laat het persoonlijke en het ambtelijke toch onderscheiden blijven! Hij Die alleen knopen ontbinden kan, betone van al zulke worstelaars af te weten. Tenslotte, uiteindelijk moet niet de roeping tot 'visser der mensen' in ons leven voorop staan, maar de roeping uit de duisternis tot Gods wonderbaar licht. Want niet het knechtschap -hoe rijk het bij tijden ook is- maar het *kindschap* gaat voorop. Vanuit de ware doorleving: 'Want zovelen als er door de Geest Gods geleid worden, die zijn kinderen Gods' (Rom. 14:8). Dat is de levenszaak!

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van 'De Saambinder' kun jij/ kunt u mailen naar b.labee@klikSAFE.nl of opsturen naar Kerkewijk 115a, 3904 JA VEENENDAAL. Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor al onze lezers, volgt publicatie in een nummer van 'De Saambinder'.

Graag wel wat geduld, er liggen inmiddels ruim zestig (!) vragen te wachten.